

GEORGE BUSH PRISIEKĖ ANTRĄ KARTĄ
BŪTI JAV PREZIDENTU

Washington DC, sausio 20 d. (CNN). JAV prezidentas George W.Bush ketvirtadienį davė valstybės vadovo priešaiką ir pradėjo savo antrąją kadenciją šiame poste, per kurią jis žada įgyvendinti energingą vidaus politikos darbotvarkę ir siekti vienybės šalyje, kurią suskaldė jo pradėtas karas Irake.

Vidurdienį ant Kapitolijaus laiptų 43-iasis JAV prezidentas G.W.Bush padėjo ranką ant Biblijos, tos pačios, kuria prisiekė ir 2001 metais, ir pasakė trumpą priešaiką "saugoti, ginti ir remti Jungtinių Valstijų konstituciją". Prisaikdinimo ceremonijai vadovavo sergantis JAV Aukščiausiojo Teismo pirmininkas William Rehnquist.

Prisaikdintas G.W.Bushas pasakė 17 minučių trukmės inauguracinę kalbą, kurioje pristatė "viltingą Amerikos viziją", pažadėjo skleisti laisvės idėją užsienyje ir paragino bendrai dirbti demokratų, kurie graužiasi dėl savo pralaimėjimo lapkritį vykusiuose rinkimuose ir nepatenkinti prezidento politika dėl Irako, kurią jie laiko ydinga.

Savo kalboje jis net 36 kar-

tus minėjo žodį "laisvė". "Amerikos įtaka nėra beribė, tačiau tie, kurie yra engiami, gali jos tikėtis", - sakė G. Bush. JAV prezidentas žadėjo petys į petį stovėti su tais, kurie siekia laisvės.

Bush žadėjo sutaikyti susiskaldžiusią visuomenę. "Mes žinome, kad yra susiskaldymas, kurį reikia įveikti, jei norime judėti į priekį siekiant didelių tikslų, ir aš iš visų jėgų stengsiuosi jį įveikti", - sakė jis.

Jis savo kalboje taip pat žadėjo padėti įsigalėti demokratijai užsienyje, "užbaigti neapykantos ir nepasitenkinimo karaliavimą, JAV sąjungininkų svarbą".

"Visos JAV sąjungininkės turi žinoti, kad mes branginame jūsų draugystę, mes pasitikime jūsų patarimais ir mes priklausome nuo jūsų pagalbos", - sakė jis. Kalboje jis konkrečiai neužsiminė apie Iraką ar teroristus, bet tvirtino, kad norint laimėti pasaulinį karą su terorizmu, visame pasaulyje turi įsigalėti demokratija. G.W.Bush žadėjo panaudoti visas JAV diplomatijos priemones ir galią, kad pasaulyje įsigalėtų demokratija ir

galutinai su šaknimis būtų išrauta tironija. "Visų pirma šis uždavinys tenka ne ginklams, nors esant reikalui mes ginsimės ir ginsime savo draugus ginklais", - tvirtino JAV prezidentas.

Neįvardydamas konkrečių šalių, G.W.Bush pareiškė, jog "mes skatinsime kitų vyriausybių reformas, duodami aiškiai suprasti, kad mūsų santykių sėkmei reikia gerai elgtis su savo žmonėmis". "Mes pasirėngę didžiausiems iššūkiams laisvės istorijoje", - pabaigė savo inauguracinę kalbą JAV prezidentas G.Bush.

Iškilmėse dalyvavo visas Vašingtono elitą, įskaitant Kabineto, Kongreso narius, taip pat Aukščiausiojo Teismo teisėjus ir gausų būrį kviestinių svečių.

Tarp jų galima buvo pamatyti Kalifornijos gubernatorių Arnold Schwarzenegger, buvusį prezidentą Bill Clinton su žmona Hillary, priešaiką duodančio prezidento tėvus - buvusį prezidentą George Bush su žmona Barbara. Šioje minioje buvo ir lapkričio 2 dienos JAV prezidento rinkimus pralaimėjęs senatorius demokratas John Kerry.



George Bush, prisiekęs antrą kartą būti JAV prezidentu, su žmona Laura "Laisvės puotoje" Union Station, Washingtone. AP

PASAULIUI – KREMLIAUS VALDOVO
AKIBROKŠTAS

Adamkui gegužės 9 Maskvoje tektų pagerbti Stalino atminimą

NUMATYTA ATIDENGTI
PAMINKLĄ

Lietuvoje nesiliaujant diskusijoms, ar turėtų prezidentas Valdas Adamkus vykti į Maskvą švęsti Rusijos pergalės Antrajame pasauliniame kare 60-ųjų metinių, Kremlius praskleidė iki šiol neskelbtą šių iškilmių dienotvarkę.

Gegužės 9-ąją Rusijos sostinėje vyks ne tikai karinis paradas bei šventiniai po-

kyliai – čia bus pompastiškai atidengtas ir paminklas Josifui Stalinui.

Nuvykęs į Maskvą V. Adamkus būtų priverstas drauge su kitais iškilmių dalyviais atiduoti pagarbą ir buvusiam SSRS vadovui, kaltam dėl šimtų tūkstančių lietuvių trėmimo bei žudymo.

Rusijos vadovo Vladimiro Putino kvietimą dalyvauti

(Nukelta į 8 psl.)

reguliavimo, pilietybės, kalbos ir kitais klausimais", - rašo JAV politologas.

Jis abejoja, ar Maskvoje deramo dėmesio galėtų sulaukti Baltijos šalių vadovų principingi pareiškimai dėl okupacijos. "Ne tik Rusija, bet ir kitos šalys gali nenorėti klausytis tokių pareiškimų, kurie sugadintų Kremliaus spektaklį. O kai kurie, kaip Prancūzijos prezidentas Jacques Chirac, jau kartą išgarsėjęs dėl Vidurio Europos šalims adresuoto posakio, ir šįkart patars "pasinaudoti proga ir patylėti", - rašo apžvalgininkas.

Latvijos prezidentė V. Vykė -Freiberga jau paskelbė

GEGUŽĖS 9-OJI MASKVOJE ATITRAUKS DĖMESĮ
NUO DEMOKRATIJOS PROBLEMŲ RUSIJOJE

Rusijos prezidentas Vladimir Putin gegužės 9 dieną Maskvoje rengia tarptautinį pergalės prieš fašizmą 60-mečio paminėjimą, kad atitrauktų dėmesį nuo demokratijos pažeidimų Rusijoje, teigia žinomas JAV politologas Vladimir Socor, bendradarbiaujantis su įtakingu politinių tyrimų fondu "Jamestown Foundation".

"Rusijos prezidentas V. Putin pernai pakvietė visų NATO, Europos Sąjungos šalių ir kandidačių, buvusių sovietinių valstybių ir didžiausių Azijos šalių vadovus bei tarptautinių organizacijų atstovus į metinėms skirtą aukščiausiojo lygio susitikimą Maskvoje gegužės 9-ąją, kuri pagal sovietinį paprotį laikoma Pergalės diena. Kremlius organizuoja šį susitikimą kaip gigantišką propagandinį renginį, kad atitrauktų dėmesį nuo KGB bendruomenės Rusijoje vykdomo autokratijos restauravimo, neutralizuotų šio proceso tarptautinę kritiką, netgi jai

pasiekus aukščiausią tašką, susirinktų pagyras prezidentui iš Vakarų svarbiausių vadų ir pateisintų Raudonosios Armijos atliktą pusės Europos "išvadavimą", - rašo V.Socor "Jamestown Foundation" interneto leidinyje "Eurasia Daily Monitor".

Politologas pažymi, kad Baltijos šalims, ir ne vien joms, "išvadavimas" simbolizuoja sovietinę-rusiškąją okupaciją, ir gegužės 9 yra vienas šios okupacijos pagrindinių simbolių, kartu su Molotovo-Ribbentropo paktu, kuris lėmė pusę amžiaus trukusį Maskvos valdymą.

Anot V.Socor, savo ruožtu Maskva primygtinai reikalauja, kad Baltijos šalys dalyvautų susitikime, taip visiškai rehabilituodamos Rusiją nuo istorinės atsakomybės, nors šiuo metu Rusijos valdžia teigia, kad okupacija buvusi teisėta ir Baltijos šalys esą pačios jai pritarė.

"Jeigu atidėtume į šalį istoriją, vien Rusijos vyriaus-

sybės nuolatinė priešiška retorika ir sistemingas diplomatinis spaudimas kelia sudėtingą dilemą dėl dalyvavimo susitikime trims Baltijos šalims, kurios apsimeta, kad Rusijos elgesys jų atžvilgiu yra normalus", - rašo V.Socor. Politologo teigimu, kita vertus, nedalyvavimas gali sukelti riziką, kad Baltijos šalys bus izoliuotos nuo Europos sąjungininkių, ir baltams teks švaistyti brangų politinį kapitalą, abiejose Atlanto pusėse ginant sprendimą nevykti.

"Tai neabejotinai išprovokuos anti-baltiškos propagandos iš Maksvos srautą, o kai kurios Europos valstybės priekaištaus dėl nepateisinamai praleistos progos pataisyti santykius su Rusija. Tokia interpretacija, savo ruožtu, gali pakenkti ES ir NATO kolektyviniam norui atsispirti Rusijos pasiūlymams, kuriais siekiama pakenkti Baltijos šalių interesams karinio saugumo, pasienio apsaugos, tranzito

priimanti Rusijos prezidento Vladimir Putin kvietimą gegužės 9-ąją atvykti į Maskvą švęsti pergalės prieš nacistinę Vokietiją.

Lietuvos prezidentas V. Adamkus pareiškė gerbiantis V.Vykės-Freibergos apsisprendimą, bet pats neskubėsias apsispręsti, ar priims Rusijos vadovo kvietimą. Panašią poziciją pareiškė ir Estijos prezidentas Arnoldas Ruutel.

Baltijos valstybių vadovų apsisprendimą dėl V.Putin kvietimo komplikavo tai, kad SSRS pergalė prieš nacių Vokietiją 1945-aisiais tapo naujos, pusę amžiaus trukusios Lietuvos, Latvijos ir Estijos sovietinės okupacijos pradžia. DELFI

ŽINIOS IŠ VILNIAUS

Sesijos metu išvykęs slidinėti Seimo vicepirmininkas, Europos reikalų komiteto vadovas Alfredas Pekeliūnas pasielgė ne tik neteisingai, bet ir pažeidė Seimo statutą bei kitus įstatymus, reglamentuojančius Seimo narių pareigas ir atsakomybes, mano Seimo opozicinės Tėvynės sąjungos frakcijos seniūnas Andrius Kubilius. Spaudos konferencijoje jis pastebėjo, kad galima diskutuoti dėl to, kai yra išvykstama atostogų, paslidinėti ar pailsėti tuo metu, kai nėra Seimo sesijos. Anot jo, tikriausia bus priimtas įstatymas, kuris reglamentuos Seimo narių atostogas ir kažkaip išspręs šią problemą. “Bet kai Seimo narys, Seimo pirmininko pavaduotojas ir Europos reikalų komiteto pirmininkas išvažiuoja slidinėti Seimo sesijos metu - tai yra akibrokštas, kurio aš niekaip negaliu pateisinti”, - sakė A. Kubilius. “Man atrodo, jog žmogus galvoja, kad jūra iki kelių. Ir tai ne vieną kartą esame matę, kai naujieji Seimo nariai, ir ypač gavę vienokias ar kitokias aukštesnes pareigas, Seime pradeda galvoti, kad viskas yra galima ir jūra iki kelių”, - svarstė jis.

Lietuvos Seimas slaptu balsavimu pritarė Vidaus reikalų ministerijos sekretorės Rasos Budbergytės kandidatūrai į valstybės kontrolieres. Už Prezidento Valdo Adamkaus pateiktą kandidatūrą balsavo 87 parlamentarai, prieš - 37. 4 balsavimo biuleteniai pripažinti negaliojančiais.

Tėvynės sąjungos frakcija mano, kad Leningrado aukštojoje partinėje mokykloje mokėsis Darbo partijos kandidatas vadovauti Seimo Antikorupcijos komisijai Petras Baguška nėra pats tinkamiausias pasirinkimas. Savo nuogąstavimus konservatorių atstovas Jurgis Razma vakar išsakė susitikime su parlamento vadovu Artūru Paulausku. Tačiau Seimo Pirmininkas pabrėžė negalįs daryti įtakos, nes teisė į šį postą deleguoti savo atstovą po valdančiosios koalicijos derybų atiteko Darbo partijai. Beveik du mėnesius delsę siūlyti savo kandidatą, Seimo Antikorupcijos komisijos nariai antrą kartą bandė išsirinkti vadovą.

Lietuvos socialdemokratų partijos Seimo frakcijoje bus svarstomos “socialdemokratų milijonieriumi” vadinamo Broniaus Bradausko skandalingos kalbos apie turtingus ir vargšus politikus. Mat socialdemokratas sausio 10-osios LTV laidoje “Visuomenės interesus” pareiškė, kad tik turtus susikrovę parlamentarai gali duoti naudos valstybei, o “pliki kaip tilvikai” politikai labiau paperkami negu milijonieriai. B. Bradauskui gresia ne pašalinimas iš partijos, o tik įspėjimas. Taip, pasak frakcijos seniūno pavaduotojos Irenos Šiaulienės, nuspręsta partijos vadovybės posėdyje. Paties B. Bradausko teigimu, žiniasklaida “sutirštino spalvas”.

Į garsią Kelno (Vokietija) baldų parodą nuvykę Lietuvos gamintojai buvo šokiruoti, kai parodos rengėjai pareiškė negavę pinigų už jų dalyvavimą šioje parodoje. Netrukus paaiškėjo, jog tuos pinigus - 27 tūkst. 733 eurus (95,7 tūkst. litų) pasisavino juos pervesti turėjusi asociacijos “Lietuvos mediena” vyriausioji finansininkė Dana Vaicekauskaitė, kuri tikina šiuos pinigus išleidusi lošimo namuose. D. Vaicekauskaitė buvo sulaikyta ir apklausinėjama. Dėl didelės vertės svetimo turto pasisavinimo sostinės ekonominė policija pradėjo ikiteisminį tyrimą. Už šį nusikaltimą gresia iki 10 metų nelaisvės.

Šalyje siaučia aferistai, kurie, naudodamiesi netikromis banko mokėjimo kortelėmis, iš bankomatų grobia svetimus pinigus. Praėjusį savaitgalį įkliuvo net du tokie sukčiai. Kaune sulaikyta devyniolikmetė Justina E. turėjo 44 padirbtas korteles, o Vilniuje sučiuptas vaikinasis - 30 klastočių. Kaunietę sulaikę pareigūnai buvo gavę informacijos, kad įvairiuose miesto bankomatuose nenustatytas asmuo pasiima dideles pinigų sumas iš **JAV piliečiams** priklausančių sąskaitų. Vilniaus miesto septintasis policijos komisariatas dėl suklastotų mokėjimo instrumentų gaminimo ir realizavimo pradėjo ikiteisminį tyrimą.

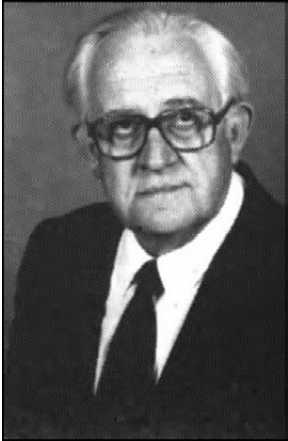
Kauno miesto apylinkės teismas leido trims mėnesiams suimti dvidešimt ketverių metų Mindaugą Grabį, įtariamą naktį į šeštadienį Pramonės prospekto 75-ojo penkiaaukščio laiptinėje nužudžius dvejais metais jaunesnį Petrą Lileikį. Pastarojo brolių - šešiolikmetį Paulių Lileikį paskutinę praėjusių metų dieną Kauno rajono apylinkės teismas taip pat suėmė mėnesiui - už Zapyškio seniūnijoje gyvenusio pensininko nužudymą.

Kultūros ministru tapęs operos dainininkas į nepatogią padėtį patenka ne pirmą kartą. Susitikęs su šalies vadovu Valdu Adamkumi jis negalėjo išvardyti UNESCO saugomų mūsų šalies objektų.

Kyšio ėmimu prieš kurį laiką įtartas buvęs Seimo pirmininko pavaduotojas Vytenis Andriukaitis negalės sužinoti, kokius įrodymus prieš jį buvo surinkusi prokuratūra. Teismas atmetė šio buvusio įtariamojo prašymą leisti susipažinti su baudžiamosios bylos medžiaga. Teismas paskelbė, kad V. Andriukaitis nebėra įtariamasis, todėl nebeturi teisės skaityti buvusią savo bylą.

Lietuvių grįžimo į tėvynę informacijos centras

TARPTAUTINIŲ ĮVYKIŲ APŽVALGA



Algirdas Pužauskas

Amerikos kariuomenės vadai Irake neša sunkią naštą, kurios nelaukė amerikiečiai karo vadai, tokios naštos nesitikėję vos prieš metus laiko. Žuvusių karių skaičius vis daugėja. Gynybos sekretorius Donald Rumsfeld pasakė, lankydamas kareivius Irake, kad reikia didelės kantrybės ir pasiryžimo pulti slaptą priešininką. Pentagono žiniomis, iki šiol jau žuvo 1,350 amerikiečių. Žuvo po 70 kareivių per mėnesį ar daugiau. Doleriais ta JAV kaina auga po vieną bilijoną dolerių kas savaitę. Iki šiol bandoma surinkti irakiečių

— Keliais sakiniais —

- **Izraelis** dviem valandom buvo sulaukęs stiprų politiką Mustafa Borghouti, nes jis bandė įžengti į Izraelio laikomą Jeruzalę ir ten pasimelsti Al Aqsa mečetėje. Izraelyje arabų balsavimus stebėti buvo pakviestas buvęs JAV prezidentas Carter.

- **Palestinos** padėtis yra gan savotiška. Naujakuriai izraelitai toliau laiko Jeruzalę Izraelio sostine, kurioje palestiniečiams nėra kas veikti. Palestiniečiams rūpi galimybė sugrįžti į senas vietas. Spėjama, kad Izraelio vyriausybė apmokės naujų gyvenviečių išlaidas, jei tokių būtų.

- **Airijos** ir Šiaurinės Airijos nesutarimuose iškilo nauji sunkumai. Paaiškėjo, kad Airijos šiauriečiai, pasivadinę Airijos Respublikos armija, 1998 metais puolė ir apiplėšė Centrinį IRA banką. Įkaitais buvo pagrobti keli Šiaurinio banko tarnautojai su jų šeimom. Tai buvo didžiausias banko pinigų pasisavinimas, palietęs politinę Šiaurinę Airijos vadovybę, jos Sinn Fein politinę galią. Skelbiama, kad Airijoje pagrobta suma turėjo 50 milijonų dolerių.

- **Cunamio** nusiaubtą vietą Sri Lankoje iš žemai skraidančio malūnsparnio apžiūrėjo valstybės sekretorius Colin Powell. Jis nustatė, kad nuostoliai yra didesni negu manyta. Daug tūkstančių Sri Lankos piliečių turės pradėti gyvenimą iš naujo, pasakė jis.

- **Prezidentas** George Bush pakartotinai ragino

SUNKIOS KOVOS IRAKE

jėgas ir jas paruošti – ištreniruoti Irako savas jėgas jų pačių saugumui.

Šiuo metu amerikiečiai karo vadai išreiškia kasdieninį optimizmą, kad šiičiai su savo puldinėjimais eina į vis didėjančius nuostolius, praranda vis daugiau ginklų, vis daugiau kareivių. JAV administracija tikisi ir laukia, kad su sausio mėnesio balsavimais bus prieta pagrindinių pasikeitimų, kurie bus pats svarbiausias pasikeitimo viršūnės taškas.

Vyriausieji Armijos vadovai neslepia pageidavimo padidinti amerikiečių karo jėgas nemažiau kaip 30,000 vyrų. Toks padidininimas pareikalautų iš kareivių daugiau lėšų ir atsarginių kareivių priverčia karo jėgos pratęsimą Irake. Šiuo metu Nacionalinės Gvardijos ir atsarginių tarnybos laikas yra 24 mėnesiai, ir tai yra tarnybos riba. Kartu su ilgesniu tarnybos laiku 3 bilijonais padidėtų ir neišvengiamos išlaidos. Kai prezidentas

Bush nutarė padidinti JAV kariuomenės skaičių Irake ir sugauti Irako diktatorių Saddam Hussein, jis tikėjosi, kad bus galima per kelias savaites išvežti iš Irako 50,000 kareivių, tačiau to nebuvo galima įvykdyti, nes irakiečių kariuomenės augimas ir ginklavimas vis ėmė atsilikti nuo generolų planų.

Sunkūs mūšiai Falljah, Bagdade, Mosul ir kituose miestuose padarė amerikiečiams daug nuostolių. Irakiečiams nepavyko suorganizuoti stiprių dalinių. Kai kurie amerikiečiai generolai kalbėjo, kad Irake turime vos pusę tų jėgų, kurias bandėme turėti. Sausio septintą Bagdade šiičiai sukilėliai nušovė septynis amerikiečius kareivius, o sekančią dieną buvo nušautas irakietis policininkas Mosule.

Amerikietis generolas Erv Lessel pasakė reporteriams, kad prieš metus tokių žudymų ir panašių sprogdinimų nebūdavo.



Po ilgų ir griežtų Senato Užsienio reikalų komiteto apklausinėjimų, kurie tęsėsi 2 dienas, Condoleezza Rice, buvusi JAV Saugumo reikalų patarėja prezidentui, sausio 19 d. balsų dauguma buvo patvirtinta JAV Valstybės sekretorės pareigoms, už kurią dar turi balsuoti Senatas.

ТNY

Kongresą dalinai daryti pakeitimus socialinio draudimo srityje. Jis ragino Kongresą daryti ką nors, nes nieko nedarant ta sistema žus be laiko. Jei niekas nieko nedarys, visa sistema, apdrauda turi būti privatiizuota. Naujoji karta užaugo ir dairoisi, iš kur jai reikėtų gauti lėšų. Kaip išeiti iš krizės naujai “baby boomers”, kuri už 14 metų nebeturės socialinės apdraudos, kalbėjo prezidentas, siūlydamas naujai amerikiečių generacijai dėti apdraudos lėšas ir jas taupyti daugiau uždirbančias sutaupas biržose ir privačiuose fonduose.

- **Palestinoje** karingieji arabų partizanai nužudė penkis izraeliečius. Tai tie palestiniečiai, kurie priklauso Al Aqsa Kankinių brigadai ar Populiariai arabų frakcijai, kuri veikia prie Palestinos saugumo sienos, kur vyksta nelegali prekyba.

- **Britanijos** spauda iškėlė skandalą liečiantį prinčą Har-

ry pasipuošusį Hitlerio kostiumu su svastika ir vėliava ant rankovės. Ypač protestavo žydų spauda.

- **Laikinasis Irako vyriausybės premjeras** pareiškė spaudai, kad sausio mėnesį Irake yra “kišenių”, kuriose bus dar pavojinga žmonėms balsuoti, kaip buvo numatyta. Premjeras Ayad Allawi, kreipdamasis į Irako televizijos klausytojus, papasakojo, kad praėjusią savaitę Tikrito regiono kovose žuvo šių partizanai, puolę kelias svarbias balsavimo įstaigas ir nužudė apie 15 irakiečių. Tai sunitų sektos teroristai. Allawi išreiškė viltį, kad Amerikos ir Irako saugumo kariuomenė sugebės užtikrinti saugumą balsuotojams, kad jie galėtų praveisti sausio 30 d. ir užtikrinti balsuotojams saugumą ir žmones, kad ir nedideliais skaičiais galėtų garantuoti ir atlikti savo pareigas. Allawi

(Nukelta į 3 psl.)

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS

DIRVA

TEL. (216) 531-8150

FAX. (216) 531-8428

E-mail: dirva@ix.netcom.com

P.O. BOX 19010 CLEVELAND, OHIO 44119-0010
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: EDITORIAL BOARD

DIRVA (UPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0010

Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices. Published weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. - Subscription per year - \$55.00, first class - \$78. Single copy - \$1.00. Air mail overseas - \$130.00.

Prenumerata metams - \$55.00, pusei metų - \$40.00, pirma klase - \$78. Oro paštu į užsienį metams - \$130.00. Atskiuro numerio kaina - \$1.00. Straipsniai, pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu ne visada išreiškia redakcijos nuomonę. Nespausdinti straipsniai grąžinami, tik autoriui prašant. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Nepasirašytų rašinių nespausdiname.

TEISINGUMAS –
VALSTYBĖS PAGRINDAS

Minint Lietuvos laisvės gynėjų dieną – Sausio13-ąją, dera susimąstyti ties keliais reiškiniais.

Kai vyko pasiruošimas Seimo rinkimams, girdėjome daug pažadų, kad bus gyventi daug geriau, jei išrinksime Socialdemokratų ir Darbo partijų narius į Lietuvos Seimą. Bet tuoj po rinkimų socialdemokratų vadovas viešai pareiškė, kad visa tai, kas buvo sakoma rinkimų kampanijos metu, reikia pamiršti – tai buvusi rinkiminė propaganda.

Dabar naujojo Seimo nariai įtikinėja, kad sovietinio saugumo rezervo karininkai nebuvo Lietuvą pavergusios agentūros bendradarbiai; bendravusių ryšiai buvę tik formalūs. Tačiau, ką tada reiškia įstatymas, įslaptinantis KGB archyvus 70-čiai metų? Ar tai nėra apsauga budeliui, vykdytusiame lietuvių tautos genocidą, kad jų nusikaltimus nesužinotų Lietuvos visuomenė. Taip pat negalima nepastebėti fakto, kad Konstitucinis Teismas pripažino 313 teisės aktų, kurie prieštarauja Lietuvos Konstitucijai ir įstatymams. Jie visi – palankūs nomenklatūros palikuonims.

Pastaruoju metu ryškus istorijos nesupratimas – nepriklausomybės ir okupacijos vertinimas, pasipriešinimas neteis्यbei ir valstybės reikaluose blogio neįjautimas. Pasaulis pasmerkė nacizmą ir Holokausto istorija dėstoma mokyklose, bet apie komunizmo padarytą žalą tautai – tylima. Sovietinis komunizmas šiandien vėl kelia galvas, pasivadinęs kitais vardais. Bet tam Lietuvoje buvo ruošiasi ne vienerius metus ir ‘baltinama’ sovietinė Lietuvos praeitis, rengiami Sniečkaus minėjimai, išleista ji garbinanti knyga. Šiandien Lietuvoje visas svarbiausias valstybės valdžios vietas užima ano meto ištikimi partiečiai. Todėl ir reikia užmiršti tautos kančių praeitį –uždaryti archyvus.

Žiniasklaidoje nuolatos primenamas nacių režimas, ir visuotiniai smerkiamas, bet Stalino sovietinis komunizmas, išžudęs milijonus žmonių, nutylimas. Lietuvoje buvo surengtas tarptautinis jo vertinimas, tačiau jis ignoruojamas – Stalino sovietinis komunizmas tebelaukia Niurnbergo teismo! Dabartinės Rusijos nusistatymas Lietuvos, Latvijos ir Estijos atžvilgiu, kad 1940 m. jos pačios pasiprašė priimanos į Sovietų Sąjungą, yra tik grynas melas, kaip ir anais laikais. Dabartiniai Kremliaus vadovai pamiršo, jog yra Rusijos prezidento Boris Jelcin pasirašyta sutartis su Lietuva, kuri aiškiai pareiškia, kad Lietuva buvo okupuota ir kad ta okupacija smerkiama.

Rusija nenori pripažinti fakto, jog II-ąjį Pasaulinį karą, kurio pabaigos 60-metis gegužės 9 minimas Maskvoje, pradėjo nacistinė Vokietija ir Sovietų Sąjunga kartu, pasirašiusios 1939 m. Molotovo-Ribbentropo paktą ir pasidalinusios Europą. Tad ar dera vykti Lietuvos prezidentui švęsti tą dieną kartu su tais, kurie iki šiol nepasmerkė mūsų okupacijos ir neatsiprašė už Sovietų Sąjungos padarytus nusikaltimus lietuvių tautai. Kaip jausis politiniai kaliniai, partizanai, kovoję už Lietuvos nepriklausomybę, Sibiro tremtiniai ir jų vaikai, Sausio 13-osios žuvusiųjų artimieji, Medininkų aukų nariai, Rainių miškelyje nukankintų giminės, jei Lietuvos prezidentas savo dalyvavimu pateisins okupaciją. Latvijos prezidentės sprendimas dalyvauti, negali būti pavyzdžiu Lietuvos prezidentui. Atminkime, jog Rusijos ambasadorius Latvijoje pareiškė, kad negali būti jokios kalbos apie Latvijos okupacijos paneigimą, nes jos nebuvo. Tad Lietuvos prezidento – moralinio tautos autoriteto – sprendimas bus svarbus ir reikšmingas.

S. Tūbėnas

IŠKILMĖS PAS... OKUPANTĄ

Esame stumiami į labai nemalonų cirką, kurį tik cinikai gali iškilme vadinti. Gegužės pradžioje sukanka 60 metų, kai (ačiū Dievui!) kapituliavo vokiečių Didysis Reichas. Karas pasibaigė Lietuvai ir visai vidurio Europai labai tragiškomis pasekmėmis. Jį laimėjo Amerika, Anglija ir Sovietų Sąjunga. Kad 1939 m. Vokietijai pradedant karą ir puolant Lenkiją, Sovietų Sąjunga buvo Didžiojo Reicho sąjungininkė (tarp kitko – iš vokiečių “išsiderėjusi” Lietuvos su Lenkija teritorijas) šiuo metu niekas nekalba. Sukakties proga šių metų gegužės 9 d. Maskvoje ruošiamos tarptautinio masto iškilmės. Putin jau išsiuntinėjo kvietimus, yra gavęs ir Lietuvos prezidentas Adamkus. Sovietų Sąjungos palikuonė dabartinė Rusija ir kai kurie sovietinio mentaliteto Lietuvos valstybininkai tebemano, kad Sovietų sąjunga Lietuvą nuo vokiečių išvadavo, tame istorijos momente deda tašką ir iš to daro toli siekiančias išvadas.

Štai Seimo narys J. Veselka viešai ragino prezidentą Adamkų vykti į Maskvą pergalę minėti. “Lietuvos okupacija ir pergalė prieš fašizmą yra istoriškai du skirtingi dalykai. Komunizmas nebuvo sumanęs sunaikinti tautų. Lietuvos Prezidentas privalo vykti į Maskvą, kad parodytų pagarbą rusų tautai, kuri savo milžiniškomis aukomis prisidėjo prie kovos su fašizmu”, per spaudos konferenciją postringavo J. Veselka. Aukščiausio šalies vadovo nuvykimas išreikštų pagarbą ir SSRS gretose kovojusiems lietuviams, toliau teigia “Naujienos” internete. Šis seimūnas prikalbėjo ir daugiau savotiškų skatinimų.

V.Adamkus yra pareiškęs, kad dėl kelionės dar nėra apsisprendęs. Yra aišku, kad sąmoningai delsiama, laukiama krašte ryškėjančios nuomonės. “Šiuo klausimu reikalinga platesnė visuomenės, Seimo ir Vyriausybės diskusija. Kai ta tema bus išdiskutuota... padarysime ir sprendimą”, sausio 13 (*atkreipkime dėmesį į sausio 13 datą!*) žurnalistams pareiškė Adamkus. Ta nuomonė, reikia manyti, links Putin norimon pusėn, nes juk aišku, kas sudaro daugumą Seime, kas vadovauja Vyriausybei, prie ko V. Adamkui tenka taikytis.

Sausio 11 buvo skelbta, kad Vilniuje 2004 lapkričio mėn. susitikę Baltijos šalių vadovai sutarė, jog Lietuva, Latvija ir Estija į Rusijos kvietimą reaguos vienodai. Tačiau sausio 13 d. V. Adamkus jau teigė, kad tokio įsipareigojimo nebuvo. Dabar žinoma, kad Latvijos prezidentė V. Vyke-Fraiberga kvietimą priims ir Maskvon vyks. Ji aiškinasi, kad Latvijos vadovai privalo dalyvauti ten, kur svarstomi Latvijai svarbūs klausimai. Kokie klausimai, tiesa, ji nepaaiškino. Yra paskelbta, kad Latvija yra perengusi deklaraciją, kurioje išdėstyta Latvijos pažiūra į karo pabaigą, po to sekusią okupaciją ir tik 1990 atgautą nepriklausomybę. Deklaracija bus išsiųsta atitinkamų kraštų valstybininkams. Tai, aišku, tik pasitaškymas diplomatinėje balutėje, į kurį nei Rusija, nei kitos valstybės nekreips dėmesio: juk visi bus suskridę su Putin pafliртуoti, fotografuoti, kelti šampano taures, ir jo neerzinti.

Nuosaikiau svarstant susidariusią padėtį, reikia sutikti, kad, net nekalbant apie “savųjų” nuomonės Vilniuje, spau-

dimas dalyvauti yra didelis ir tai ne tik iš Rusijos. Ir kiti “savuosius interesus” puoselėjantys kraštai, be abejo, norės Maskvoje kuo šaunesnio baliaus. Sakyčiau, kad buvo galima tai numatyti ir 2004 lapkričio mėn., kai Lietuva, Latvija ir Estija aptarė susidariusią padėtį. Jei koks bendros laikysenos nutarimas ir buvo suformuluotas, jo nereikėjo viešinti. Čia yra ir proga: jei Rusija “švenčia” Sovietų Sąjungos pergalę, tai ta pati Rusija neša atsakomybę ir už SSRS nusikaltimus buvusiuose okupuotuose kraštuose.

Verta pažvelgti ir į kitus Europos kraštus. Pvz., pagalvokime apie Suomiją: suomiai net kariavo prieš SSRS! Ar ir jie vyks į Maskvą, ar jie buvo kviesti? Ką darys, ar su savo deklaracijoms, ar be jų, Maskvoje gers šampaną Lenkija, Čekija, Vengrija?

Yra tačiau ir Lietuvai naudingas sutapimas: gegužės 9 d. kaip tik bus Europos Konstitucijoje numatyta Europos dienos šventė! Gal Europos sąjungos nariai (ypač Lietuva, jau ratifikavusi Europos konstituciją!) turėtų tą dieną švęsti namuose?

Vienaip ar kitaip, vykti į buvusio okupanto sostinę švęsti pergalės prieš kitą okupantą yra tolygu badaujančiam gerti užterštą vandenį, šiaip taip išlikus po cunamio potvynio... arba leistis būti ciniškai išjuokiamam. J. Veselkos teigimas, kad “Nuvykęs į Maskvą prezidentas parodytų, jog Lietuva sugeba skirti savo skriaudas, o ateities kūrimas yra svarbiausias šalies uždavinys”, yra užterštas *homo sovieticus* vandeniu.

Antanas Dundzila

TARPTAUTINIŲ ĮVYKIŲ APŽVALGA

(Atkelta iš 2 psl.)

pareiškimas sutapo su JAV kariuomenės atstovo generolo Thomas Metz pareiškimu. Šis pripažino, kad valstybės parlamento rinkimai gali būti gan pavojingas uždavinys. Generalas pasakė, kad keturios apygardos sunitų dominuojamam Irake per daug pavojingos, kad galėtų atnešti Iraką ramią atmosferą, tinkamą demokratinėi valdžiai sudaryti. Praėjusį mėnesį Irake sunitai partizanai nužudė jau apie šimtą irakiečių saugumo prižiūrėtojų, kartu buvo nužudyti ir du amerikiečiai. Tarp žuvusių irakiečių buvo septyni valdžios rinkimų darbuotojai ir net du kandidatai ir būsimą parlamentą.

• **Palestinoje** laisvieji palestiniečiai išrinko savo vadu Abbas. Jį su laimėjimu pasveikino prezidentas George W.

Bush, pakviesdamas apsilankyti Washingtone ir pasitarti ateities taikos Izraelyje reikalais. Jau nutarta, kad nuosaikus palestinietis bus ir vyriausias Palestinos kariuomenės vadas. Abbas jau susitarė su Izraelio užsienio reikalų ministru Silban Shalom netrukus susitikti ir pasitarti dėl taikingos sutarties, koalicinės vyriausybės sudarymo. Tai būsiąs pirmas ir labai svarbus pasimatymas, pareiškė Shalom.

• **JAV valstybės** sekretorius Colin Powell buvo nuvykęs į Indoneziją, kad pats galėtų įvertinti labiausiai cunamio padarytą žalą. Sekretorius susitiko su Indonezijos užsienio reikalų ministru Hasan Wirayuda. Padėti sekretoriui jį šioje kelionėje lydėjo JAV prezidento brolis, Floridos gubernatorius Jeb Bush. Jis pavadino In-

donezijai padarytą cunamio žalą “Viso pasaulio tragedija”.

• **Abu Dhabi** su al Queda susijusi Abu Musab al-Zarqawi grupuotė paskelbė pareiškimą, kuriame prisiėmė atsakomybę už Bagdado gubernatoriaus nužudymą. Gubernatorius Ali al-Haidri ir jo sargybinių nušovė iš pasalų minėtos grupuotės veikėjai, nes jis skundėsi, kad Bagdade padėtis labai netikusi.

• **Izraelyje** būsimas palestiniečių vadovas Mahmoud Abbas sukėlė nerimą, nes jis savo kampanijoje pavadino Izraelį “sionistiniu priešu”.

• **Dabartinis JAV prez.** George W.Bush, buvęs prez. George Bush ir prez. Bill Clinton paragino kiekvieną amerikietį prisidėti prie cunamio didelio masto padarytos žalos atitaisymo ir humanitarinės pagalbos suteikimo.



Bendraminčiai – Lietuvos premjeras Algirdas Mykolas Brazauskas ir Seimo pirmininkas Artūras Paulauskas – atvykę pas prezidentą Valdą Adamkų įtikinti jį jų politikos pranašumu. **ELTA nuotr.**

GEGUŽĖS 9-AJĄ V. ADAMKUI Į MASKVĄ NĖRA KO VĄŽIUOTI

Vilnius, sausio 17 d. (ELTA). Tėvynės sąjungos pirmininkas Seimo narys Andrius Kubilius mano, kad gegužės 9-ą Lietuvos prezidentui Valdui Adamkui į Maskvą nėra ko važiuoti nei dėl to, kad važiuoja Latvijos prezidentė Vaira Vykė-Freiberga, nei dėl to, kad Kremlius grasina, kad neatvažiavus pablogės santykiai tarp Lietuvos ir Rusijos.

Nuvažiavę į Maskvą, anot jo, turėsime patys sau atsakyti, o ką švęsti atvažiavome. „Jeigu važiuojame į Maskvą švęsti gegužės 9-ąją, tai tada gal reikia Lietuvoje švęsti ir Jaltos bei Potsdamo metines, kai antroji Lietuvos okupacija buvo palaiminta“, - kalbėjo pirmadienį spaudos konferencijoje A. Kubilius.

Galų gale, anot jo, kuo šiandieninė situacija skiriasi ir nuo 1995 metų, kai prezidentas Algirdas Brazauskas į tokią pačią šventę su tokio pat kvietimu iš Rusijos presiden-

to į Maskvą nevažiavo. A. Kubiliaus pastebėjimais, pasikeitimai nėra labai dideli, pasikeitė tik Lietuvos ir Rusijos prezidentai, ir šiandieninis Rusijos prezidentas, ko gero, aiškiau demonstruoja Rusijos interesus vadinamajame artimajame užsienyje. Tai, kad kitų Europos ar Vakarų pasaulio valstybių vadovai ruošiasi važiuoti į Maskvą, mūsų nuostatų, A. Kubiliaus nuomone, neturėtų keisti, nes jų šalių istorija yra visai kitokia. Remtis kitų valstybių pavyzdžiu, politiko nuomone, būtų visai prastas argumentas pateisinant savo vykimą į Maskvą.

„Lygiai taip pat, manau, net ir kenksmingu Lietuvos tarptautinei pozicijai reikėtų laikyti argumentą, sakantį, kad į Maskvą reikia važiuoti tam, kad iš Rusijos būtų galima išreikalauti okupacijos pripažinimą“, - sakė politikas. Jo įsitikinimu, Rusija kaip tik to

labiausiai ir nori, kad mes, atvykę į Maskvą, su Rusija pradėtume diskutuoti apie tai, ar Lietuva buvo okupuota, lyg tokio fakto egzistavimas priklausytų nuo šiandieninio Rusijos pripažinimo.

A. Kubilius sakė nematęs kokių nors rimtesnių argumentų, kodėl Lietuvos prezidentas arba kiti Lietuvos vadovai turėtų važiuoti į Maskvą. Jis teigė matęs labai daug rimtų argumentų, kodėl į tokią tariamą šventę mūsų Lietuvos vadovai turėtų nevykti.

Tėvynės sąjunga paskelbs specialų memorandumą šiuo klausimu. Kaip primena **ELTA**, nepaisant to, kokiu lygiu bus atstovaujama pergalės Antrajame pasauliniame kare minėjimo iškilmėse Maskvoje, Baltijos šalys turėtų priimti bendrą deklaraciją, kurioje būtų išdėstyti istoriniai argumentai, pagrindžiantys Lietuvos, Latvijos ir Estijos gyventojų požiūrį į Antrojo pasaulinio karo pabaigą.

Tai nusprendė neformaliame susitikime Palangoje dalyvavę Lietuvos, Latvijos ir Estijos užsienio reikalų ministrai Antanas Valionis, Artis Pabirkas ir Kristina Ojaland.

Ministrai taip pat pabrėžė, kad Lietuvos, Latvijos ir Estijos prezidentai patys turės priimti sprendimus dėl dalyvavimo Antrojo pasaulinio karo pabaigos iškilmėse Maskvoje gegužės 9-ąją.

Latvijos Prezidentė Vaira Vykė-Freiberga praėjusią savaitę jau pranešė vyksianti į pergalės prieš nacistinę Vokietiją 60-mečio minėjimo iškilmės Maskvoje, tačiau kartu paskelbsianti deklaraciją, kurioje bus išdėstyta Latvijos vyriausybės pozicija dėl Antrojo pasaulinio karo padarinių.

Prezidentas V. Adamkus teigė gerbiąs Latvijos vadovės sprendimą, tačiau savo sprendimą, ar vykti gegužės 9-ąją į Maskvą, sakė priimsiąs tik po platesnių diskusijų visuomenėje.

LATVIJOS PREZIDENTEI MASKVOJE NEPAVYKS IŠDĖSTYTI SAVO ŠALIES POZICIJOS

Ryga, sausio 17 d. (ELTA). Latvijos prezidentė Vaira Vykė-Freiberga per gegužės 9-osios iškilmės Maskvoje neturės galimybės išdėstyti savo šalies pozicijos dėl okupacijos. Tai interviu laikraščiui „Diena“ pareiškė Rusijos ambasadorius Latvijoje Viktor Kalužn.

Kaip jau buvo pranešta, prezidentė nusprendė dalyvauti iškilmėse Maskvoje ir parengė deklaraciją, kurioje supažindinama su Latvijos pozicija dėl Antrojo pasaulinio karo išdavų. „Kai dėl deklaracijos, tai joje esama visiškai nepriimtinių dalykų, - pabrėžė ambasadorius. - Gegužės 9-oji - konkreti data, pergalės prieš nacizmą 60-osios metinės. Ir taškas. Rusijos prezidentas nedviprasmiškai pareiškė, kad tai - atminimo ir susitaikymo diena, ir būtų neteisinga trikdėti ją kam nors šiuo momentu naudingais ideologiniais ir istoriniais pareiškimais“.

Pasak diplomato, Rusija neprieštarautų, jeigu bendroje šalių deklaracijoje dėl bendradarbiavimo ekonomikos, politikos ir kultūros srityse būtų punktas apie stalininio režimo, nuo kurio nukentėjo visos SSRS tautos, nusikaltimus.

Tačiau Rusijos ambasadorius pabrėžė, kad tokioje deklaracijoje neturi būti kalbama apie Latvijos okupaciją. „Jeigu užsibrėžtas uždavinys sunaikinti šį dokumentą, galima kažką panašaus į jį įtraukti. Įrašyti į jį žodį „okupacija“ tolygu „palaidoti“ šį dokumentą“, - pažymėjo V. Kalužn.

Ambasadorius prašė laikraščio redakciją nespausdinti šio interviu, kadangi jis negalėjo susipažinti su tekstu. Laiške „Dienos“ vyriausiajai redaktorei diplomatas teigia, kad laikraščio žurnalistams, kurie kalbėjosi su juo, trūko konstruktyvaus požiūrio, ir V. Kalužn susidarė įspūdis, kad leidinio redakcija nesuinteresuota ieškoti būdų Latvijos ir Rusijos santykiams gerinti. Jis savo laiške pažymėjo, jog jeigu interviu bus išspausdintas, jis pasiliks teisę pranešti apie tai Latvijos prezidentei ir Užsienio reikalų ministerijai.

Kaip paaiškino „Dienos“ komentatorius Aivaras Uozuolinis, V. Kalužn davė interviu savo iniciatyva. Ambasadorius prašė leisti susipažinti su tekstu prieš jį paskelbiant. Laikraščio atstovai paaiškino, kad „Diena“ paprastai nederina interviu, bet išimties tvarka V. Kalužn galėtų gauti tekstą, likus kelioms valandoms iki jo spausdinimo. Rusijos ambasadorius atsakė, jog to laiko nepakaktų interviu išversti ir susipažinti su jo turiniu. **ELTA**

R. Budbergytei Seime teko aiškintis dėl narystės Komunistų partijoje. Seimui buvo pateikta Vidaus reikalų ministerijos sekretorės Rasos Budbergytės kandidatūra į valstybės kontrolierės postą. Iš parlamento tribūnos teisininkei teko ne tik papasakoti apie Valstybės kontrolės veiklos viziją, bet ir aiškintis dėl narystės Komunistų partijoje. **LGITIC**

MEMORANDUMAS

dėl KGB ir kitų sovietų slaptųjų tarnybų dokumentų įslaptinimo septyniems dešimtmečiams naujoje LR Dokumentų ir archyvų įstatymo redakcijoje

Mes, žemiau pasirašę politinių partijų, Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių, akademinių bendruomenės ir kitų organizacijų atstovai, susirinkę Laisvės gynėjų dienos išvakarėse Simono Daukanto aikštėje, pareiškiame:

2005 metų sausio 1 dieną įsigalėjus naujam LR Dokumentų ir archyvų įstatymo redakcijai, nustatančiai jog priėjimas prie represinės sovietų saugumo tarnybos – KGB - ir kitų specialiųjų tarnybų dokumentų, baudžiamųjų ir trėmimo bylų ribojamas 70 metų nuo jų sudarymo, reiškia, jog faktiškai pradėdamos saugoti svetimos valstybės - SSRS - nusikalstamos represinės struktūros paslaptys.

Pabrėžiame, kad per 1944-1953 m. Lietuvos karą žuvo daugiau kaip 22 tūkst. partizanų, jų ryšininkų ir rėmėjų, o žinomų jų kapų – vos vienas kitas. Nuo 1946 metų sovietiniai okupantai pradėjo vykdyti visiškai makabriškas akcijas – žuvusių partizanų kūnai buvo išniekinami, sumetant juos turgaus aikštėse, prie mokyklų ar bažnyčių.

Nėra Lietuvoje šeimos, kuri dėl sovietų okupacijos nebūtų patyrusi tragiškų praradimų. O vadovaujantis mūsų minimo įstatymo 20 straipsnio nuostata visa istorinė tiesa apie trėmimus, kankinimus, įkalinimus, persekiojimus yra paslepiama ilgiems dešimtmečiams nuo pačių nukentėjusiųjų ir jų artimųjų, nekalbant apie pilietinę visuomenę.

BEVEIK ŠIMTMEČIUI PASLĖPTI LIETUVOS OKUPACIJOS METŲ KANKINTŲ ŽMONIŲ ARCHYVUS – TAI ĮKALINTI MŪSŲ TAUTOS ISTORINĘ ATMINTĮ IR SAŽINĘ!

Didelį nerimą kelia ir tai, kad rengiant šio įstatymo naujos redakcijos pataisas buvo faktiškai nušalinti žymiausi istorikai bei Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro specialistai.

Kviečiame Lietuvos valstybės vadovą Jo Ekscelenciją Prezidentą Valdą Adamkų išreikšti savo nuomonę šiuo svarbiu mūsų tautai istorinio teisingumo įgyvendinimo klausimu bei padėti inicijuoti skubų Lietuvos Respublikos archyvų įstatymo pakeitimo įstatymo papildymą su 20 straipsnio pakeitimu.

Tautinės partijos LIETUVOS KELIAS
pirmininkė dr. Lilijana ASTRA

Antanas TERLECKAS

Lietuvių tautininkų sąjungos,
Vilniaus valdybos pirmininkas
Gintaras SONGAILA

Balys GAJAUSKAS

Nacionalinės centro partijos
pirmininkas Romualdas OZOLAS

Vytautas LAUGALIS

Redakcijos prierašas. Visuomenės žiniai spausdiname atsiųsto dokumento faksimilę.

A. BRAZAUSKAS VĄŽIUOTŲ Į MASKVĄ...

Premjeras Algirdas Brazauskas vengia konkretaus atsakymo į klausimą - ar Lietuvos prezidentui derėtų vykti į pergalės prieš nacius Antrajame pasauliniame kare 60-mečio minėjimą Maskvoje. A. Brazausko teigimu, šiuo atveju apsispręsti turi pats prezidentas Valdas Adamkus. Tai premjeras sakė duodamas interviu Lietuvos radijui.

Kita vertus, A. Brazauskas teigia, kad per pastaruosius 10 metų situacija pasaulyje ir pačioje Rusijoje gerokai pasikeitusi. Todėl, pasak premjero, lyginti tuomet - prieš dešimtmetį jo priimto sprendimo nevykti į tokias iškilmės Maskvoje - ir galimo dabartinio sprendimo negalima.

Būdamas prezidentu A. Brazauskas taip pat buvo kvie-

čiamas į pergalės Antrajame pasauliniame kare minėjimą Maskvoje, tačiau tąkart A. Brazauskas į Maskvą nevyko.

"Čia ta tema, kurioje, ačiū Dievui, man nereikia dalyvauti. O kas dėl mano nevykimo - tai buvo prieš 10 metų. Prieš 10 metų mes visai kitokie buvome. Be abejo, buvau spaudžiamas. Bet tuomet lygia-grečiai buvo kitas didžiulis renginys Londone. Aš, kaip prezidentas, buvau pakviestas į Londoną, ten buvo suvažiavę Europos vadovai, ir aš pasirinkau tą alternatyvą. O ši kartą situacija kita - pažiūrėkit, kiek didžiųjų valstybių vadovų skrenda į Maskvą. Ir toje pačioje Rusijoje pasikeitė situacija. Taip, kad lyginti ir išvesti analogo negalima", - kalbėjo A. Brazauskas. **ELTA**

RUSIJOS IR LATVIJOS SIENOS SUTARTIS GALI BŪTI PASIRAŠYTA GEGUŽĖS MĖNESĮ MASKVOJE

Maskva, sausio 19 d. (ELTA). Rusijos ir Latvijos sienos sutartis gali būti pasirašyta Maskvoje. Tai pareiškė Rusijos užsienio reikalų ministras Sergej Lavrov.

Diplomatas priminė, kad Rusija "pasiūlė pasirašyti su Latvija sienos sutartį Maskvoje gegužės 10-ąją, Rusijos ir ES viršūnių susitikimo dieną". "Sienos sutartys su Latvija ir Estija, - pažymėjo jis, - jau seniai parengtos, ir mūsų kolegos iš ES ne kartą pareiškė esą suinteresuoti jų pasirašymu".

Rusija siūlo, kad kartu būtų priimtos dvišalės deklaracijos

su Latvija ir Estija dėl savitarpio santykių pagrindų. "Analogišką dokumentą su Lietuva mes jau pasirašėme", - sakė S. Lavrov.

Anot jo, tokiuose dokumentuose turi būti išdėstyti visi svarbiausi principai, kuriais bus grindžiami ryšiai, įskaitant ir tautinių mažumų teises. "Laukiame mūsų kolegų iš Latvijos ir Estijos reakcijos į šių dokumentų projektus", - pažymėjo ministras.

S. Lavrov pareiškė esąs pasirengęs artimiausiu metu apsilankyti Estijos sostinėje ir apsvarstyti dvišalių santykių klausimus.

LATVIJA NEKETINA PASIRAŠYTI RUSIJOS DEKLARACIJŲ

Ryga, sausio 19 d. (ELTA). Deklaracija, kurią Rusija siūlo Latvijai pasirašyti kartu su sienos sutartimi, "nepasiekė" ministro pirmininko Aigaro Kalvyčio. Tai premjeras pareiškė interviu laikraščiu "Diena".

"Vyriausybė nepasirašys jokių Maskvos deklaracijų. Ne Maskvai lemti mūsų likimą, todėl nereikia skirti tiek daug dėmesio įvairiems mėginimams išprovokuoti neigiamą visuomenės reakciją. Jeigu tai būtų Latvijai tikrai svarbus

dokumentas, jis būtų atsidūręs ant mano stalo", - sakė vyriausybės vadovas.

Kaip jau buvo pranešta, iniciatyvą pasirašyti tokį dokumentą iškėlė Rusija. Deklaracijos projektą Latvijos diplomatos vadovui Arčiui Pabrikui per susitikimą Briuselyje perdavė Rusijos užsienio reikalų ministras Sergej Lavrov.

Šiuo metu Latvijos užsienio reikalų ministerija jau yra beveik baigusi rengti savo pasiūlymus dėl šios deklaracijos.



“Dainavos” ansamblio choras koncerto “Tavo rankose” metu Čikagoje, kurį palydėjo ir simfoninis orkestras (matome tik dalį). Dirigavo muz. Darius Polikaitis, vargonais grojo muz. Ričardas Sokas. Koncertas, skirtas Sausio 13-ąją žuvusiems už Lietuvos laisvę pagerbti, įvyko Švč. M. Marijos Gimimo bažnyčioje sausio 16 d.

Donato Soko nuotr.

ISPĖJIMAS ŽINIASKLAIDOS KOLEGOMS

Būdamas nuo 1932 m. plunksną spaudoje vedžiojęs žurnalistas veteranas, jaučiu pareigą išpėti rašto ir žodžio kolegą lietuviškoje žiniasklaidoje apie naujai susuktą ir slidžią kilpą mums metamą iš Maskvos.

Jei kas dar nepastebėjo, metas pastebėti, kad ta kilpa yra susukta minkštanugariams valstybių vadams ant kaklo užnerti ir nutempti Maskvon fašistų prieš fašistus pergalei švęsti. Ta kilpa yra neva tai statyti žadamas paminklas Stalinui.

Tuomi bandoma nukreipti dėmesį nuo suokaltbio su Hitleriu kruvinam karui pradėti, nuo agresijos prieš nepriklausomas valstybes, nuo tautų naikinimo bei genocido, nuo žiauriausių karo nusikaltimų – į paminklą.

Lyg būtų kiek nors skirtumo, jei prie nusikaltimų krūvos dar prisidėtų Stalino “Blogio imperijos” atstatymo akibrokštas žmonijai. Tačiau tai suteikia papildomą pasiteisinimą minkštanugariams tuo atveju, jei toks paminklas nebūtų statomas dabar.

Manau šiuo išpėjimu esu atlikęs žiniasklaidos veterano pareigą. Dabar jaunesniųjų kolegų ir kolegijų eilė atlikti jų pareigą. Galėtume, žinoma, priedu raginti mūsų vadovus dalyvauti 66 metų pergalės prieš Lenkiją jubiliejų, jei Lenkija tokį minėjimą ruožtu. Prieš 66 metus Rusijos (sovietinės) fašistai su Vokietijos (nacinės) fašistais bendru jungtiniu paradu atšventė pergalę prieš dvigubos agresijos auką – Lenkiją. Tai tikrai verta priminimo “pergalė”. **Vilius Bražėnas**



Dr. Algimantas LIEKIS

MES - LIETUVIAI: KOVOS IR VILČIŲ METAIS

(1988 - 1990 M.)
LXXXIV

Istorinė tiesa jiems - tai tik SSRS, SSKP.

Štai ir anksčiau minėtame laiške teigiama, kad 1940 m. vasarą "tik lietuvių tautai išreiškus tikrąją savo valią" buvusi paskelbta Tarybų valdžia Lietuvoje. Girdi, tokios žaizdos, kaip Stalino ir Hitlerio suokaltbiai, Raudonosios armijos okupacija, nekaltų žmonių suėmimai, trėmimai, lietuvių tautos genocidas - visa tai tik "juodinimas". Tad kaip įrodyti tiesą garbiesiems laiško autoriams, jeigu jiems net ir istoriniai dokumentai - tai tik "juodinimas"?.. Negana to, jie net neraudonuodami teigia (popierius neraudunoja!), kad "nė vienas iš dabartinės lietuvių kartos neturi jokios moralinės teisės teisti ankstesnės kartos ir nepripažinti to jų pasirinkimo visai kitomis istorinėmis sąlygomis" (t.y. 1940 m.). Alogiškumo šedevras! Tad ar turime teisti tuos, kurie bendradarbiavo su hitlerininkais, arba tuos, kurie

kovojo prieš Tarybų valdžią Rusijoje ir Lietuvoje? Ar turime teisę smerkti... hitlerinę Vokietiją, užpuolusią SSRS ir okupavusią dalį jos?... Ne, toks istorijos supratimas, kokį peršą veteranai, manau, nė vienam, bent kiek sugebančiam mąstyti, nepriimtinas. Veteranai negali pateikti nė vieno argumento, paneigiančio, kad 1940 m. Lietuvą okupavo ir aneksavo TSRS, kad iki pastarojo laiko Lietuva buvo ne suvereni respublika, o SSRS kolonija, tiksliau, Rusijos dalelė, nes turėjo tik vieną teisę: vykdyti Maskvos viršūnių nurodymus.

- *Juk tos nelemtos eilės ir tuščios parduotuvių lentynos - tai juk pats aiškiausias socializmo diskreditacijos pavyzdys.*

- Neatsižvelgiant į gyvenimo realijas mėginama skelbti "socializmo gynėjais", nepaisant, kad socializmo nebuvė ir nėra, kad jį reikia pradėti kurti, kad pagaliau marksizmo-leninizmo klasikais iš viso nebuvo parengę socializmo

kūrimo plano; jie pateikė tik atskirų minčių, idėjų apie jį. Tad kokį socializmą nori ginti veteranai? Stalino ir jo klikos sukurtąjį? [...]

Idomu, kad veteranams "geri žmonės" tie, kurie pritaria tik jiems, kurie linkę tušuoti gyvenimą, kalbėti tik apie tuos didžiulius laimėjimus, kuriuos, girdi, pasiekusi Lietuva. Istorijoje dar nebuvo santvarkos, nebuvo valdovų, kurie nebūtų galėję pasididžiuoti laimėjimais. Būta jų Nerono laikais, būta ir inkvizicijos siautėjimo metais. Ar mažai buvo pastatyta, nuveikta moksle ir Hitleriui valdant Vokietiją. Tačiau svarbu ne atskiri faktai, o kaip tie laimėjimai buvo pasiekti, kokių tikslų siekiant, kokia kaina. Jeigu šiandien pasaulyje esame 74 vietoje pagal pragyvenimo lygį, jei vienoje paskutinių vietų pagal informacinę techniką, pagal darbo našumą ir t.t., vėta susimąstyti tiek dėl pačių laimėjimų, tiek dėl jų reikšmės.

Nors veteranų laiške nėra nė vieno rimto argumento, nė vieno istoriškai ar gyvenimo realybe grįsto fakto, vis dėlto jį perskaičiau su įdomumu, pirmiausia kaip psichologinę reikšmę turintį, padedantį pažinti kitos generacijos žmones, daugelį metų auklėtus kryptingos stalininės propagandos, pagrįstos melu, dezinformacija. Norėčiau tikėti, kad anksčiau ar vėliau ir jie praregės, be išankstinio nusistatymo susidomės ir lietuvių tautos istorija, jos šiandieniniu atgimimu, nusiims rausvus akinius žvelgdami į savo tautos šiandieną ir istoriją, į SSRS ir SSKP.

Lietuvių tautos, Lietuvos žmonių teisėtas reikalavimas bei siekimas [...] - reorganizuoti SSKP Lietuvos partinę organizaciją į nepriklausomą LKP su savo Programa ir Statutu. Tik eidama su savo tauta, su Respublikos žmonėmis, LKP gali išlikti gyvybinga, veiksminga, tik tada gali atpirkti savo praeities kaltes, padarytas Lietuvos žmonėms. Kitu atveju ji taps nereikalinga Lietuvai. Ne tauta, liaudis - partijai, o partija - tautai, liaudžiai.

- *Gal dar grįžkime prie*

laiško, kurį komentuoju. Pyktis politiniame ginče - blogas patarėjas. Maža būti ištikinusiems, kad jie gina socializmą, Tarybų valdžią. Nereikia apsimesti nieko nematančiais ir nieko negirdinčiais.

- Susidaro išpūdis, kad tokie Tarybų valdžios gynėjai siekia gražinti senuosius Stalino laikus, - vis dėlto jų laiškas man patiko ir jų autoriams pajutau pagarbą: tai žmonės, turintys savo apkasus ir juos ginantys. Tegul frontas jau ir toli priekyje, tegul ir priešas jau nebe tas, kaip jie įsivaizduoja. Tai žmonės, turintys savo poziciją. Jie jos neskuba keisti. Bet neabejoju, kad jie ją pakeis, kai pakankamai gerai įsigilins (jei tik to norės!) į lietuvių tautos istoriją, jei pasistengs ne tik smerkti, bet suprasti, kodėl lietuvių tauta nori atgauti Lietuvos Nepriklausomybę. [...] Tačiau mane jaudina ir tie, kurie ypač lengvai keičia savo pozicijas, kurie iš viso neturi jokios pozicijos, o tik priešišumą viskam, kas nauja, neįprasta, priešišumą sumanesniems, originalesniems už juos pačius.

(Bus daugiau)



LIETUVOS JAUNIMO PATRIOTINIO JUDĖJIMO DEŠIMTMETĮ PASITINKANT

Nenumaldomai bėga visagalis laikas tartum Dzūkijos upių tėvas sraunusis Merkys, sruvena skubėdamas į Nemuną per Dainavos šilų kraštą, per ištakius pušynus rėvas smėlėtus krantus, kaskart primindamas tragiškiausią mūsų tautos laikmetį. Sušaudytos pušys, nespėjusios išsigydyti žaizdų šnabžda apie partizanų žūtibūtinę kovą dėl Lietuvos laisvės. Upės vingių šlaituose – laiko glūdumoje, atrodo tebestovi skausmingos žilagalvės motinos į laisvės žygi laiminančius sūnus, neretai vienintelį – paskutinį. Jos savo vaikus patikėdavo neramiai siūbuojančiam miškui ir motinai žemei, kuri kaip ir pirmaisiais krikščionybės laikais tapo katakombomis – bunkeriais.

Vien tik Dainavos krašte motinos nesulaukė daugiau nei dviejų tūkstančių savo sūnų-karžygių. Jų kūnai gulėjo ant gatvių turgaviėčių grindinio. Niekas jiems neužmerkė akių, neuždegė žvakės, tik kraujo prisotintas gimtosios žemės smėlis priminė raudonas pakasynų rožes.

Iki šiol tebekalba Dzūkijos giria apie dešimties metų trukusį partizaninį karą. Įsiklausykime, tai Requiem daugiau nei dvidešimčiai tūkstančių, kritusiems partizanams negrįžusiems iš amžino išalo žemės, nukankintiems tardymo rūsiuose, sušaudytiems

Norilsko, Vorkutos, Magadano ir Karagandos lagerių sukilėliams. Išklausių miško šlamesyje kovų triumfo ir pergalių simfonijos, mūsų krūtinėse ima sruventi partizanų pralietas kraujas. Ne skausmas o pasididžiavimas užlieja širdis. Mes nugalėjome todėl, kad ne tik tėvynėje, Sibire, šiaurėje, bet ir priverstinoje emigracijoje savo širdyse kartojome: “Lietuviais esame mes gimę...” ir iki šiol žinome, kad gražesnio krašto už Lietuvą nėra pasaulyje...

Ginkluotojo pasipriešinimo dalyvių kruvina auka nenuėjo veltui, ji sutvirtino bolševikų apardytus Lietuvos valstybingumo pamatus. Tik partizanai yra tikrieji valstybės atkūrimo signatarai, savo krauju pasirašę nepriklausomybės aktą. Tik jų dėka mūsų tauta sulaukė kovo 11-osios nepriklausomybės dienos.

Per 14 metų laisvoje Lietuvoje kaitėsi įvairios valdžios, tačiau nei vienai nerūpėjo atiduoti tinkamą pagarbą žuvusiems. Ar normalu, kad tik po septynerių metų (1997 m.) buvo įteisintas partizano kaip kario savanorio statusas. Iki tol buvo diskutuojamas primestas, komunistų pakeitusių kailius peršama bandito vardas. Panašiai kaip Rusijos imperialistai dabar vadina čečėnų kovotojus, neretai jų vardu patys žudydami ne tik

šios šalies, bet ir savo piliečius. Visą tai mato ir žino viso pasaulio tautos, deja tyli, kaip tylėjo ir tada kai bolševikai siautėjo Lietuvoje, vykdė tautos genocidą.

Savo bendražygių nepamiršome mes, buvę politiniai kaliniai ir tremtiniai. Remiami ne Lietuvos valdžios, o po pasaulį išblaškytų tautiečių, statėme ir tebestatome Atminties paminklus žuvusiems už Lietuvos laisvę. Mūsų tautinės giesmės žodžiai: “Iš praeities Tavo sūnūs te stiprybę semia...” giedami Seime ir kitose vietose. Deja, praeitis iš kurios stiprybės semtųsi mūsų jaunimas niekam nerūpi.



Paminklas Varėnos rajone, Gudžių kaime B. Krišilevičiaus sodyboje, kur 1947 m. buvo partizanų bunkeris. 1949 m. didvyriškoje kovoje čia žuvo 6 partizanai. Prie paminklo iniciatorius V. Kaziulionis.



Antanas Dundzila

IŠ KUR IR KODĖL

(Laimėjo antrąją *Dirvos* novelės premiją)

I.

Nors bendrai ginklais nesidomėjau, netikėtai pamatytas skelbimas prieškariniam Lietuvos kariuomenės pistoletui, Belgijoje pagamintam brauningui, mane sudomino. Kalifornijoje veikianti Wm. O. Drollinger retų ginklų įmonė skelbėsi turinti 1935 metų gamybos, 9 milimetrų kalibro ginklą, pažymėtą serijos numeriu 2376 ir – kas man svarbiausia – su įgraviruotais Gedimino stulpais. Nors tūkstančio keturių šimtų dolerių kaina smarkiai viršijo mano proginių pirkinų kainas, tačiau pagalvojau, kad Lietuvos kariuomenės brauningas yra šiokia tokia retenybė ir, bent man, tokios kainos vertas.

Pasirodė, kitame Amerikos mieste pirktis šaunamą ginklą nebuvo visai paprasta. Kartu su pinigais Drollinger firmai reikėjo pristatyti asmeniškai, per vietinę ginklų krautuvę pistoletui išpirktą valstijos leidimą. Sutvarkius formalumus,

Drollinger brauningą siuntė netiesioginiai man, bet tarpininkavusiai krautuvei. Gavusi siuntą, krautuvė iškvietė mane pirkinį atsiimti.

- Jūs įsigijote retą, gerai išlaikytą brauningą, - kalbėjo krautuvės tarnautojas. – Ar čia yra kas nors ypatingo, kad toks ginklas jus sudomino?

- Tai Lietuvos kariuomenės pistoletas, - maniau, jam trumpai apibūdinsiu. Tačiau, pistoletą ant stalo ardydamas ir jo dalis dėstydamas, krautuvininkas Lietuva nesidomėjo ir mane pertraukė:

- Ir dar prieškarinės belgų gamybos! Yra ir įrašas, “Fabrique Nationale D’Armes de Guerre, Herstal, Belgique”. Belgija tokius pistoletus daugeliui valstybių gamino. Iš lydraščio matau, kad užsakymas vadinosi “Lithuanian Contract” vardu... Kaip matote, ginklas gerai išlaikytas, jis turėtų veikti... Ar norėsite ir šovinių?

- Ne, šovinių man nereikia, aš nešaudau. Be to, manau, šiuo pistoletu ir nereikia šaudyti. Čia juk beveik muziejinis, kolekcionierių objektas... Šaudymui galima nusipirkti žaisliuką už trisdešimtį dolerių, ar ne?

- O, taip! Daug pigesni taip vadinami “šeštadieniniai vakaro” modeliai... Jūs teisingai sakote, šis pistoletas ne mėgėjiškam šaudymui... Žiūrėkite, - jis vartė išardytas dalis: - Kiekvienoje didesnėje dalyje yra įgraviruotas, turbūt, Lietuvos ženklas!

- Kai išardytas pistoleto dalis krautuvininkas įgudusiai vėl sudėliojo, aš už patarimą susimokėjau dvidešimtį dolerių ir už pistoletą pasirašiau. Jis dar pridūrė:

- Kai važiuosite automobiliu, ginklą vežkite užrakintą bagažinėje. Jei kartais sustabdytų policija, jiems tuoj pat pasakykite, kad bagažinėje turite registruotą, be šovinių ginklą. Jokiu būdu nepameskite leidimo bei pirkimo dokumentų. Nuo šio momento jūs už jį atsakingas. Net jei ir kitas asmuo juo šaus, jūs už jo naudojimą atsakysite. Linkiu sėkmės, įsigijote ver-

apie rezistenciją, masines žu-dynes trėmimus ir pragaištingus kolchozus mokyklose išvis nieko nekalbama. Patriotizmo ir tautiškumo sąvoka išjuokiama ir siejama su nacionalizmu, nes tai įskiepijo komunistų partija, kuri iki šiol neoficialiai dominuoja mūsų gyvenime. Trispalvė vėliava, dėl kurios pokario jaunimas spjau-dė kraujais Sibiro šachtose, liko bereikšmiu audeklu nepagarbiai rodomu humoristinėse laidose.

Abejingai stebėti ir taiksty-tis su tokiais reiškiniais tolygu pritarti išduodant savo praeitį ir žuvusių bendražygių atmi-nimą. Todėl sunerimusi Lietu-

vos politinių kalinių ir tremti-nių Sąjunga (LPKTS) pareišk-imais ir rezoliucijomis reika-lavo, kad mokyklose būtų at-statyta tarpukario tautinio-patriotinio auklėjimo metodika. Į tai jokios reakcijos, panašu į tyruose šaukiančiojo balsą.

1995 m. LPKTS Varėnos skyriaus taryba nutarė į jauni-mo patriotinio auklėjimo judė-jimą pamėginti įtraukti jau-nimą per vidurinių mokyklų tinklą.

Tais pačiais metais buvęs politinis kalinys, laisvės kovų dalyvis LPKTS Varėnos sky-riaus narys Edvardas Laugalys iš Kanados Hamiltono mieste, lietuvis Elvyros Kronienės gavo 150 dol., kuriuos aukotoja

(Nukelta į 10 psl.)



tės vaizdai tebegyvi manyje. Atsimenu, kai saulėtomis die-nomis, garsiai burgzdami, virš Nemuno vagos padangėje var-tydavosi lėktuvai. Einant iš vieno buto galo į kitą, buvo išrikiuoti kambariai: vonia, vir-tuvė, valgomasis, prieangis, salonas ir prie jo dar du kam-bariai, kuriuose miegodavome. Tėtis, mama, už mane vyresnis brolis – tai buvo mūsų šeima. Ar visi kartu valgydavome pus-ryčius, dabar negalėčiau pa-sakyti. Tačiau ankstyvą popietę valgomajame visi valgyda-vome anais laikais Lietuvoje taip vadinamus pietus, o vakare – vakarienę. Tai būdavo šeim-yninis, kiekvienos dienos ritua-las. Neprisimenu nė vieno atve-jo, kad pietų ar vakarienės metu prie stalo nebūtų kurio nors šei-mos nario.

Dar prieš bolševikmetį mes samdėme tarnaitę, kuri mums virė, skalbė, valė namus ir mane – mažiausiąjį – prižiūrėjo. Su ja gerai sugyvenau, ji manęs nebardavo ir nebausdavo.

- Vytuk, žinai, mamai nepa-tiks! – taip ji mane drausdavo.

- Nedarysiu, nedarysiu, Levute, - ir išbėgdavau iš vir-tuvės.

(Bus daugiau)

CLEVELAND, OH

NEPRIKLAUSOMYBĖS
ŠVENTĖ

JAV LB Clevelando apylinkės valdyba ir ALT'os skyrius rengia Nepriklausomybės šventės minėjimą šeštadienį, vasario 12 d. 6:30 v.v. Dievo Motinos parapijos didžiojoje salėje.

Minėjime dalyvaus dvi viešnios: JAV Krašto valdybos pirmininkė Vaiva Vėbraitė. Ji pirmą kartą kalbės Clevelando lietuviams.

Taip pat laukiam gražiabalsės dainininkės iš Lietuvos Skaidros Jančaitės. Ji 1987 m.



Skaidra Jančaitė

LOS ANGELES, CA

LOS ANGELES ALTS
METINIS SUSIRINKIMAS

Amerikos Lietuvių Tautinės sąjungos Los Angeles skyriaus metinis susirinkimas sušauktas 2004 m. gruodžio 19 d. Tautinių namų patalpose.

Metų bėgyje netekome penkių narių. Amžinybėn iškeliaivo Halina Balcerienė, Elena Gedgaudienė, Inga Tumienė, Janina Šišienė ir Elena Milkovaitienė. Jų atminimą pagerbėme atsistojimu. Plojimais ir valiavimais pasveikinom skyriaus narius: Vyčio Kryžiaus ordinu apdovanotą inž. Antaną Mažeiką ir Kuni-gaikščio Gedimino ordinus gavusius konsulą Vytautą Čekauską, žurnalistą – rašytoją Karolį Milkovaitį ir režisierių Petrą Maželį.

Paskaityti ir be pataisymų

baigė Kauno Juozo Gruodžio konservatoriją, kur įsigijo chorinio dirigavimo specialybę. 2002 m. baigė Lietuvos Muzikos akademiją, solinio dainavimo klasę. Dainavimo mokytojai profesorius Virgilijus Noreika ir docentė J. Gricienė. Dainavimo mene tobulinosi vakarų Europoje: Danijoje, Prancūzijoje, Austrijoje. Skaidra Jančaitė daug koncertuoja Lietuvoje, dalyvauja avangardinės ir eksperimentinės muzikos renginiuose, klasikinės ir šiuolaikinės muzikos koncertuose, festivaliuose.

Jos repertuare meno dainos, operų arijos ir daug dėmesio ir meilės skiria lietuviškai dainai. Dažnai gieda bažnyčiose, dalyvauja muzikos festivaliuose: Pažaislyje, Tomas Mann festivalyje Nidoje ir Vilniuje. Koncertavo su Lietuvos kamerinės muzikos ansambliais Musica Humana, Čiurlionio kvartetu ir kitais. Koncertuoja Vakarų Europoje, Rusijoje, JAV-bėse.

Dr. Viktoras Stankus,
JAV LB Clevelando skyr.
visuotiniams reikalams
vicepirmininkas

priimti pranešimai. Perrinkta pati valdyba ir rev. komisija. Ilgai ir gyvai diskutuota apie Lietuvos tautininkų bandymus susijungti su kitomis organizacijomis. Įstojo trys nauji nariai: Raisa ir Pranas Urbanai, visada buvę ir esantys nuoširdūs mūsų rėmėjai ir Antanas Vosylius, kurio žmona Anelė jau daugelį metų yra mūsų sąrašuose.

Tortu su žvakutėmis, pakeltais vyno stiklais ir sugiedotais linkėjimais –pasveikinome ilgametį Tautinių namų pirmininką Joną Petronį jo gimtadienio proga ir įteikėme jam visų pasirašytą sveikinimo ir sveikatos linkėjimų “dokumentą”.

Po susirinkimo dar ilgai maloniai bendravome ir vaišinomės valdybos parūpintais užkandžiais, kava ir Tautinių Namų dovanotu vynu.

Rūta Sakienė

medžiagą teikiantį žurnalistą Edvardą Šulaitį parodyti vaizdajuostę ir prvesti tolimesnę programą.

Po trumpos įžangos, jis parodė vaizdajuostę iš savo gausios filmų kolekcijos. Šį kartą žiūrovai galėjo susipažinti su Lietuvos krepšinio istorija nuo pat pirmųjų jo dienų mūsų tėvynėje. Pro stebėtojų akis praslinko pirmieji mūsų krepšininkų žingsniai tėvynėje, kurie, deja, nebuvo labai viltingi. Tik, kuomet 1937 m. Rygoje mūsų brolių krepšininkų iš Amerikos dėka buvo laimėtas Europos vyrų čempionų titulas, džiaugsmui nebuvo galo.

Juostoje buvo galima matyti



Po “Dainavos” ansamblio choro koncerto “Tavo rankose”, kuris buvo skirtas prisiminti Lietuvoje Sausio 13-osios aukoms už Tėvynės laisvę, dirigentas Darius Polikaitis ir savo kūrinį “Apmąstymai” atlikęs ir vargonais grojęs muzikas Ričardas Sokas. Religinis koncertas įvyko Švč. M. Marijos Gimimo bažnyčioje sausio 16 d. Čikagoje.

Donato Soko nuotr.

VĖL PRADĖJOME NAUJUS METUS

2005-ji metai jau atkeliavo, o kartu atradome dar vieną naują tradiciją: Clevelando skautininkų draugovė surengė pietus sausio 9 dienos sekmdienį Gintaro svetainėje. Draugininkė s. Irena Gedrienė ir ps. Giedrė Matienė pasitiko atvykstančius svečius. Gintaras vėl tapo gražiai išpuoštas, o apvalūs stalai sulaukė svečių – taip susėdome jaukais rate-

liais. Buvo nudžiuginti s. I. Gedrienės žinia, kad Skautininkų draugovėn įstojo dvi Neringos tunto jaunosios paskautininkės – Venta Civinskaitė ir Veronika Taraškaitė. Jos jau pabaigė aukštuosius mokslus ir išėjo gyveniman savo pasirinktose specialybėse.

Su v.s. kun. G. Kijausko, SJ malda ir palaiminimu pra-

dėjome pietus. Vieni gavo kiaulienos kepsnį su bulviniu apkepu (“kugeliu”), kiti vištieną su daržovėmis ir bulviniu apkepu. Užgerdami vynu – visi skaniai pavalgė. Prie kavos radome skautininkų su-neštinius tortus bei pyragaičius.

Pasisotinę pietumis sulaukėme dvasinio peno. Rašytoja v.s. Aurelija Balašaitienė skaitė savo kūrybą.

Jaunosios paskautininkės Venta ir Veronika pavaizdavo stovyklos (kilnojamo) telefono pasikalbėjimus – nuo paukštytės per skaučių šakas pasiekiant skautininkų veiklą.

Skautiški subuvimai visados sulaukia dainų. Ir šį kartą jos džiugiai skambėjo Gintare. Viliaus Bražėno 1938 m. TS daina – Atgimė Tėvynė, Gintare nuskambėjo 67-sius metus. Nepamirštos ir mielosios šeimininkės joms padėkota stovykline daina – “Tas puodas, kaip žiūri vis juodas...”

Pradėjus naujus metus nepamiršti ir burtai, v.s. Vilija Klimienė apėjo visus stalus su pluoštu burimo juostelių, kuriuose buvo įrašyti linkėjimai. Kiekvienas tokią juostelę ištraukęs garsiai skelbė – kas ten linkima.

Į šiuos pietus buvo suvažiavę pusšimtis svečių. Pasigedome jų tarpe sesės Liudos Apanienės, o sekantį rytą radome spaudoje liūdną žinią – Liuda mus paliko. Užuojuota jos vyrui Vincui ir plačiai po pasaulį pasklidusiai giminei.

Po tokio mielo renginio skirstėmės į namus.

Dėkui Clevelando skautininkėms už malonų popietį, o Gintaro šeimininkėms už skanias valgius. Laukiame daugiau tokių viešnagijų.

Gerardas Juškėnas



Mielosios “Gintaro” šeimininkės skautininkų pietuose. Iš kairės: Rūta Degutienė, Vitalija Butkuvienė ir Birutė Vedegienė. **G. Juškėno nuotr.**

išlikusius kadrus iš tų atmintinų dienų Rygoje ir nugalėtojų džiugaus sutikimo Lietuvoje. Vėliau žiūrovai matė pergalės pakartojimą 1939-siais Kauno sporto halėje ir vėl su autentiškais senųjų dienų vaizdais ir garsais. Nemažai vietos skirta ir Europos moterų krepšinio pirmenybėms Romoje, kur lietuvaitės netikėtai užėmė – antrąją vietą. Apie tas jų kovas Italijoje vaizdajuostėje kalbėjo kaip tik garbaus amžiaus sulaukusios anų dienų herojės.

Popietės dalyviai galėjo pamatyti mūsų krepšinio veteranus, kurie pasiekė dideles pergales anomis atmintinomis dienomis, per jų pagerbimą

Kauno sporto halėje 1989 m. Ten susitiko didžiausios mūsų krepšinio figūros: Pranas Lubinas su Arvydu Saboniu, kalbėjo abiejų Europos pirmenybių dalyvis Leonas Baltrūnas iš Australijos. Juostoje matėsi ir nemaža atmintinų veidų, savo pėdas aiškiai palikusių Lietuvos krepšinio istorijoje, pvz. Lietuvos krepšinio tėvu vadinamas Konstantas Savickas iš Čikagos ir kt. Gaila, kad daugumos iš jų jau šiandien neturime gyvųjų tarpe.

Filme nemaža vietos skirta ir Pasaulio lietuvių sporto žaidynėms 1991 m. Lietuvoje.

Edvardas Šulaitis

LIETUVA IR PASAULIS

Rusijos prezidentas Vladimir Putin pritaria siūlymui anuliuoti 1939 metų Molotovo-Ribbentropo paktą, Maskvoje įvykusio susitikimo su juo pranešė Estijos prezidentas Arnold Ruutel. "Jis sakė, kad Rusija kaip Sovietų Sąjungos įsipareigojimų perėmėja pritaria pakto anuliavimui ir mano, jog tai būtų teisinga, - sakė Estijos prezidentas interviu Estijos radijo naujienų programai. - Manau, be galo svarbu informuoti ir Estijos, ir Rusijos visuomenę, kad Rusija tai padarė". 1939 metų rugpjūčio 23 dieną pasirašytu paktu tuometinė nacistinė Vokietija ir stalininė Sovietų Sąjunga pasidalijo Rytų Europą, tai pat ir Baltijos šalis, kurios atsidūrė SSRS įtakos zonoje, o po metų buvo įtrauktos į Sovietų Sąjungos sudėtį. A.Ruutelis per susitikimą Maskvoje pasiūlė, kad 1999 metų kovo 5 dieną vizuotą, bet nepasirašytą sutartį dėl Estijos ir Rusijos sienos savo parašais sutvirtintų dviejų šalių užsienio reikalų ministrai.

JAV Lietuvių Bendruomenė mano, kad prezidentui Valdui Adamkui nederėtų vykti į Maskvą švęsti pergalės prieš nacių Vokietiją Antrajame pasauliniame kare 60-ųjų metinių. *Lietuvos radijui* Amerikos lietuvių bendruomenės direktorių tarybos pirmininkė Regina Narušienė teigė, kad vykti į Maskvą prezidentui arba kitam aukštam Lietuvos pareigūnui minėti karo pabaigos 60-mečio būtų "mūsų tautos įžeidimas".

Ukrainos prezidento Viktor Juščenko inauguracijos iškilmėse Lietuvai atstovavo Seimo pirmininkas Artūras Paulauskas. Pasak jo atstovo spaudai Arvydo Žilinsko, A. Paulauskas vyko į Kijevą atstovauti mūsų šaliai ir pagerbti naujojo Ukrainos prezidento Viktor Juščenko. Į iškilmes vyko ir prezidento patarėjas užsienio politikos klausimais Edminas Bagdonas. Tai buvo pirmoji užsienio šalies vadovo inauguracija, kurioje teko dalyvauti A. Paulauskui. Inauguracijos iškilmėse turėjo dalyvauti prezidentas Valdas Adamkus, kuris praėjusių metų pabaigoje kelis kartus vyko į Kijevą dalyvauti tarptautinėse derybose dėl politinės krizės sureguliuavimo. Krizė Ukrainoje kilo, kai per prezidento rinkimus, kurių laimėtoju buvo pripažintas premjeras Viktor Janukovič, buvo užfiksuota itin daug pažeidimų.

Europos Sąjungos ir NATO nare tapusi Lietuva turėtų siekti dar glaudesnių santykių su Vokietija, teigia užsienio reikalų ministras Antanas Valionis. Taip jis pareiškė per Lietuvos istorijos instituto ir Užsienio reikalų ministerijos surengtą apskritąjo stalo diskusiją apie abiejų šalių santykių plėtros perspektyvas. "Lietuvai tapus visateise Europos Sąjungos ir NATO nare šalies Europos politikos požiūriu su Vokietija randame vis daugiau bendrų interesų bei galimų sąlyčio taškų. Turime palaikyti ir toliau plėtoti Lietuvos ir Vokietijos santykius visose srityse, kurie prisidėtų ne tik prie Baltijos jūros regiono, bet ir visos Europos Sąjungos stiprinimo", - pažymėjo A. Valionis. Jo žodžiais, bendradarbiavimas tarp Lietuvos ir Vokietijos turi būti ne vien politikų ar diplomatų reikalas, o apimti kuo platesnius abiejų šalių visuomenės sluoksnius.

Seimas pritarė, kad, NATO tarybai nusprendus panaudoti karines reagavimo pajėgas Aljanso vadovaujamoje tarptautinėje operacijoje, į ją būtų siunčiama iki 75 Lietuvos karių. Prezidento Valdo Adamkaus pateiktam Seimo nutarimo projektui, kuriame siūloma pritarti tokiai nuostatai, ketvirtadienį pritarė 81 parlamentaras, 4 balsavo prieš, 8 - susilaikė. Nutarimas galios iki 2006 metų rugsėjo 30 dienos. Nelaukiant specialaus Seimo pritarimo, NATO greitojo reagavimo pajėgose pradėjo budėti Lietuvos kariuomenės logistikos (vandens valymo) vienetas, kurį sudaro vandenvalos įrenginys ir dešimt jį aptarnaujančių karių. Prireikus šis vienetas į karinę operaciją gali būti išsiųstas per vieną dvi dienas.

Į kovo 11-ąją vykiantį iškilmingą Lietuvos Nepriklausomos valstybės atkūrimo 15-ųjų metinių minėjimą Seime numatoma pakviesti Europos Parlamento pirmininką Josep Borel. Į šias iškilmes Seimo valdyba taip pat nutarė pakviesti kitų Baltijos šalių - Estijos ir Latvijos Seimo pirmininkus, kaimyninės Lenkijos ir Islandijos, kuri pirmoji pripažino Lietuvos nepriklausomybės atkūrimą, Seimo vadovus. Tokį sprendimą Seimo valdyba priėmė atsižvelgusi į darbo grupės, koordinuojančios Lietuvos Respublikos Nepriklausomos valstybės atkūrimo 15-ųjų metinių paminėjimą, pasiūlymus. Prieš 15 metų Aukščiausioji Taryba-Atkuriamasis Seimas priėmė aktą "Dėl Lietuvos nepriklausomos valstybės atstatymo", kuriuo atkūrė šalies nepriklausomybę.

Atšaukti Lietuvos karius, dalyvaujančius Jungtinių Amerikos Valstijų vadovaujamoje tarptautinėje operacijoje Persijos įlankos regione, siūlo Seimo nariai Egidijus Klumbyš ir Julius Veselka.



Jaltos konferencijos dalyviai – Anglijos ministras pirmininkas Winston Churchill, JAV prezidentas Franklin D. Roosevelt is Sovietų Sąjungos diktatorius Josef Stalin – “nustatė” Europos santvarką. Europos, Anglijos ir net JAV spauda apie tą konferenciją, kuri vyko 1945 m. vasario 4 iki 11 dienomis rašė, kad tai “besąlyginis pasidavimas Stalinui” arba “Antrasis Miunchenas”.

(Atkelta iš 1 psl.)

PASAULIUI – KREMLIAUS VALDOVO AKIBROKŠTAS

gegužės 9-osios renginiuose Maskvoje yra gavę visų trijų Baltijos šalių prezidentai. Aiškų atsakymą, jog atvyks, iki šiol paskelbė tik Latvijos prezidentė Vaira Vykė-Freiberga.

PARINKTA GARBINGIAUSIA VIETA

J.Stalino paminklas Maskvoje – vienas iš trijų, kurie V. Putin iniciatyva kruvinajam tironui jau artimiausiu metu turėtų iškilti buvusios Sovietų Sąjungos teritorijoje. Tačiau Rusijos sostinėje bus didžiausias iš visų trijų paminklų ir **jis bus atidengtas būtent gegužės 9-ąją**. Šiam statiniui parinkta viena garbingiausių vietų – Poklonajos kalva. Šioje vietoje, vyks ir dalis pergalės 60-mečiui paminėti numatytų renginių.

Tiesa, nors ir nusprendusi atvirai tarptautiniu mastu reabilituoti J.Staliną, Rusijos vyriausybė nutarė apsidausti nuo tiesioginių tokių kaltinimų ir greta pastatyti paminklus kitiems Jaltos konferencijos dalyviams – tuomečiams Didžiosios Britanijos ministrui pirmininkui Winstonui Churchillui ir JAV prezidentui Franklinui D.Rooseveltui.

1945-ųjų vasarį Jaltoje susitikę šie antihitlerinės koalicijos šalių vadovai suderino karo su Vokietija baigiamojo etapo planus. Taip pat buvo susitarta dėl įtakos zonų hitlerininkų okupuotose teritorijose.

ŠIURPSTA TIK LIBERALAI

Maskvos vyriausybės atstovas Rusijos parlamento aukštuosiuose rūmuose Federacijos Taryboje Olegas Tolkačiovas tikino, jog šiuo paminklu bus pagerbta ne tironija, o trijų hitlerizmą nugalėjusių valstybių vadovai.

Tačiau net pačios Rusijos

liberalai tokius valdžios ketinimus laiko šventvagiškais.

Buvusio Dešiniųjų jėgų sąjungos vadovo Boriso Nemcovo teigimu, tokie planai prilygsta ketinimams pastatyti paminklą Adolfui Hitleriui Berlyne.

Tuo tarpu Lietuvos ambasadorius Rusijoje Rimantas Šidlauskas trečiadienį paprašė Rusijos užsienio reikalų ministerijos oficialaus paaiškinimo, ar iš tiesų gegužės 9 dieną Maskvoje planuojama atidengti paminklą J.Stalinui.

TAUTA REABILITUOJA PRAEITĮ

Teigiamos nuomonės apie buvusį tironą iki šiol laikosi didelė dalis Rusijos gyventojų. Tai parodė vos prieš mėnesį, J.Stalino gimimo 125-ųjų metinių išvakarėse, atlikta apklausa. Jurijaus Levados analitinis centras domėjosi šalies žmonių požiūrių į šį asmenį ir jo indėlį į šalies istoriją.

Nors trečdalis apklaustųjų mano, kad J.Stalinas buvo žiaurus tironas, bet tiek pat jo didžiu nuopelnu laiko tautos pergalę Didžiajame tėvynės kare.

Penktadalį respondentų įsitikinę, kad jis buvo protingas vadovas ir vedė šalį suklestėjimo link. Tuo tarpu 16 procentų mano, kad tokio tipo vadovas anksčiau ar vėliau vėl ateis į valdžią.

DRAUGIJĄ PALAIKYS MARŠALAI

Buvusio diktatoriaus atminimą žadama įamžinti ir Belgorodo srityje. J.Stalino figūra iškils pavasarį netoli Prochorovkos, kur vyko garsusis Kursko mūšis. Įamžinti tironą pasiūlė srities veteranų taryba. Iniciatyvą palaikė ir pergalės 60-mečio minėjimo organizacinis komitetas Belgorode.

Kad kompozicija būtų “ideologiškai harmoninga”, į

ją ketinama taip pat įtraukti SSRS maršalo Georgijaus Žukovo bei garsaus belgorodiečio maršalo Nikolajaus Vatulino atvaizdus.

KRYME – Z.CERETELIO ŠEDEVRAS

Trečiasis paminklas J.Stalinui turėtų iškilti jau po mėnesio Kryme, prie Livadijos rūmų Jaltoje. Vietos valdžia nutarė surengti forumą, skirtą antihitlerinės koalicijos valstybių lyderių susitikimo, vadinamosios Jaltos konferencijos, 60-mečiui. Šita proga būtų atidengtas ir paminklas buvusiam diktatoriui J.Stalinui.

Kokiu svarbiu būsimąjį paminklą laiko vietos valdžia, rodo vien tai, kad įamžinti J.Stalino atminimą buvo patikėta pačiam Rusijos meno akademijos prezidentui Zurbui Cereteliui.

Garsus skulptorius, kurio monumentalūs kūriniai sulaukia prieštaringo vertinimo Rusijoje, Krymo valdžiai pasiūlė tris projektus.

Krymiečiai tikina, kad daugiau pasiūlymų nesulaukė ir išsirinko sukurtą pagal garsiąją fotografiją, kurioje SSRS diktatorius greta Didžiosios Britanijos ir Amerikos vadai pozuoja Livadijos rūmų Italishkame kiemelyje.

Aleksandras Proценка, “LR” korespondentas Maskvoje

Rusijos federalinė saugumo tarnyba pranešė, kad pastaraisiais metais buvo sunaikinta dauguma aktyvių Čečėnijos laisvės vadovų. "Specialiųjų tarnybų sudarytas aktyvių teroristų organizacijų vadų, esančių Čečėnijos teritorijoje nuo 2000 metų, sąrašas sutrumpėjo nuo maždaug 200 iki 10", - žurnalistas sakė FST viešųjų ryšių centro viršininkas Sergej Ignatčenka.

DELFI

“PASAULIO LIETUVIS”

“Pasaulio lietuvio” žurnalas, anksčiau ėjęs Čikagoje, o dar neseniai perkeltas į Lenkiją, užbaigė pirmuosius pilnus metus naujame krašte.

Kaip galima įsivaizduoti, Lenkijos “lietuviškame” rajone leidžiamam leidiniui, pradžia buvo tikrai sunki. Ne vien tik todėl, kad atėjo nauja redaktorė su nauja redakcine kolegija, bet pasikeitė ir spaustuvė bei išsiuntimo vieta.

Kalbant apie žurnalo išsiuntimą, reikia pasakyti, jog jis kėlė ir dar tebekelia daugiausia problemų. Pradžioje žurnalas buvo siuntinėjamas prenumeratoriams (o jų dauguma – Šiaurės Amerikoje) iš Lenkijos. Pasirodė, jog persiuntimo kainos buvo per aukštos. Tada nuspręsta siųsti iš Vilniaus. Tačiau čia buvo kitos bėdos, kurios nežinia ar jau baigėsi. Nepaisant, kad buvo mokami mokesčiai oro paštu, daugumas skaitytojų užsienyje gaudavo tik po 5-6 savaitių. Ir tik paskutinieji du numeriai, parašius Lietuvos pašto vadovybei laiškus, Š. Ameriką pasiekė maždaug po 12 dienų, kas jau yra gerokas progresas.

“Pasaulio lietuvį” nuo jo perkėlimo į Punską, redaguoja Varšuvoje gyvenanti žurnalistė Živilė Makauskienė, kurios vyras dr. Bronius Makauskas yra PLB valdybos senas narys. Ji bent kartą per mėnesį turi atvykti į Seinus ir čia vietoje prižiūrėti žurnalo paruošimą

spaudai bei spausdinimą. Ir visa tai ji atlieka be atlyginimo nes žurnalo leidybos biudžetas yra gana mažas, nes daug pinigų kainuoja leidinio išsiuntimas oro paštu užsienin.

RAGINIMAS NAUJIEMS EMIGRANTAMS

Redaktorė rašo:

“Nors ir labai lėtai, bet vis tik atsiranda vienas kitas naujas skaitytojas. Labai norėčiau, kad *Pasaulio lietuvį* skaitytų ir naujieji emigrantai, bent jau tie, kurie jungiasi į lietuvišką veiklą. Aišku, dėl mūsų leidybos ciklo sunku svajoti, kad tapsime populiariu žurnalu, bet manau, galime užpildyti tam tikrą nišą lietuviškų leidiniu Vakaruose tarpe. Kol kas nieko ypatingo nesugalvojome, kuo “užkariauti” mūsų skaitytojus šiais metais. Manau, kad praeitais metais mums pavyko gana sėkmingai pažymėti Kalbos ir kultūros metus: kiekviename numeryje buvo šioms metinėms skirta medžiaga.

Sausio mėnesio numeryje bus gana įdomi medžiaga iš Ukrainos-Ukrainos Lietuvių pasakojimas apie “oranžinę revoliuciją”. Jų pačių akimis. Manau, kad tikrai įdomus žvilgsnis iš arti...

Kituose numeriuose stengsimės kalbinti naujus, jaunus Lietuvos politikus – ką jie mano apie dabartinę situaciją, kai smunka visuomenės pasitikėjimas parlamentu ir partijomis,



Literatūrinio vakaro metu, kai buvo įteikta premijai poetei Eglei Juodvalkei, centre su daug gėlių, už knygą “Veidrodis ir tuštuma”. Jos dešinėje stovi sol. N. Penikaitė, rašytoja Stasė Petersonienė, Vaclovas Mažeika, Neo-lituanų vardu taręs sveikinimo žodį, o kairėje Ramona Lukauskaitė, aptarusi laureatės poeziją, poetas Alfonsas Tyruolis, Apolonija Steponavičienė, atlikusi meninės programų dalį ir Laimutė Tarnau.

Z. Degučio nuotr.

taip pat rašysime apie lietuvių kultūros paveldą ne tik Lietuvoje, bet ir užsienyje. Kol kas tai dar tik koncepcija.

Na, ir visų pirma – vėl su nerimu stebėsime, kiek laiko PL kelias į Ameriką dvi savaites ar ... du mėnesius...!

Čia reikia pažymėti, kad žurnalo prenumeratą metuose (siunčiama oro paštu) yra 30 JAV dolerių. Norint užsiprenumeruoti JAV, reikia siųsti čekius šiuo adresu: Juozas Lukas (*Pasaulio lietuvis*) 622 Tremont Court NW, Grand Rapids, MI 49504

Edvardas Šulaitis

INVESTICIJA Į PROFESIONALUMĄ

Garbaus išeivijos žurnalisto Vytauto Gedgaudo vardinė žurnalistikos stipendija po 150 JAV dolerių aštuntą kartą paskirta trečiakursiams Gabijai Lunevičiūtei savo galimybes išbandančiai Lietuvos radijuje ir Tomui Vaisietai, kurio pavardės ieško “*Verslo žinių*” skaitytojai.

“Vilniaus universiteto Žurnalistikos instituto direktorė dr. doc. Audronė Nugaraitė, pristatydama žurnalisto našlei instituto rekomenduotus šiai nominacijai studentus, pabrėžė, jog jie verti tokio paskati-

nimo, nes yra gabūs, veržlūs ir dori jauni žmonės, kuriems šis pasitikėjimas ir materialinė parama pavasario semestriui – vertinga investicija į jų profesinę raidą.

Stefanija Gedgaudienė, iš Clevelando atvykstanti įteikti stipendijų studentams, kreipdamasi į juos pasakė, jog jų pasiekimai yra tarsi nevystančios gėlės ant 1999 metais mirusio “*Dirvos*” redaktoriaus kapo, įrodančios, jog jaunimas savo pozityvia ir aktyvia visuomenės informavimo pozicija užtikrina

(Nukelta į 11 psl.)



Doloresa Kazragytė

XXXXVIII APSĖSTASIS

Jokasė gyveno bažnytkaimio pakrašty, sukrypusioje lūšnelėje. Netoli pušyno. Prie nuostabiai žydinčių pievų. Prie lūšnelės buvo perpus žaibo nulaužtas beržas. Nulūžusio beržo viršūnėje – gandrailizdis. Gandrai apsigyvendavo kasmet. Sako, laimę neša. Nebuvo laimės.

Jokasė seniai našlavo. Jau niekas beveik neatmena jos vyro. Mirė vos gimus Joniui, Jokasės sūniui. Augino viena. Gyveno viena. Kentėjo viena. Namelis smego, linko. O Jonis... Kodėl taip? Ak, kodėl Jonis buvo toks... Juk krikštijo, į bažnytelę vedėsi dulkėtu vasaros keliuku, prie darbo pratino. Septynias klases baigė. Traktorių valdė. Bet visi žinojo: Jonis – apsėstasis. Kas ant jo sėdi, kas jį valdo? Niekas tokio klausimo neuždavinėjo ir nesiaiškino. Tiesiog jis buvo apsėstas. O kai apsėstas, žinoma, ir arielka, chaosas, velniava. Ir liūdnas finalas. Tragiškas. Beviltiškas.

Jokasė kentėjo sūnaus rik-

mus, spardymus, daužymus, tampymus po miliciją, po valdiškus namus; mokėjo baudas, verkė pas pirmininkus, valdininkus, laidavo, prašė, maldavo...

Kai demonas Jonį šiek tiek “atleisdavo”, verkdamo Jonis, sakydavo nesuprantas, kas su juo pasidaro, sakydavo nenorėjęs, nelinkėjęs niekam blogo. Tai tiesa: jis nenorėjo. Bet ne jo valia, o to, kuris apsėdęs.

Ak, tos gailios Jokasės akelės, bailus žvilgsnis, atpiršantis visų, gailestingumo maldaujantis: “Dovanokit, žmonės gerieji, sūneliui mano dovanokit už triukšmus, už išdaužtus langus, už neramybę... Dovanokit, kad čia gyvenam, kad neturim kur eiti... Pasigailėkit!” Pasigailėdavo žmonės. Nepuolė Jokasės, neatstūmė jos nuo savęs. Leido jai gyventi su savo ožkele. Užjautė. O ji buvo laiminga tik pagriovėliuose, paežerėj, pakelėse ganydama ožkelę. Jos laimės trumpos valandėlės. Mažos, mažos, vos įžiūrimos laimužėlės: balta ožkelė ir maža Jokasės figūrėlė, žili plaukeliai, rausvi skruosteliai ir balta skarutė.

- Jokasėle, - paklausiau

kartą po įprasto Jonelio siautėjimo, negalėdama žiūrėti į graudų veidelį, pamuštą akį, į tą aklą neviltį, - kas bus toliau? Juk gali neištverti? Reikia kažką daryti...

- O ką daryti, vaikeli? Nėr kas daryti. Nėr kas... - ir nutilo. - Nenoriu, kad jį išvežtų. Nelaimingas. Nekaltas. Nežinau, kodėl piktybė jo nepalieka, nežinau, kodėl pristojo. Kiek meldžiūsi, kiek prašau... Nežinau, kodėl, nežinau... Vakar grasino mano ožkelę nugalyti... O, Jėzau! Bet mano vaikas, mano nelaimingas vaikas. Mano, - tik dūsauja. Tik dūsauja.

Ir nuglabijo. Vieną vakarą, parėjusi iš pušyno su žabara, rado savo baltąją ožkelę pakartą ant balkio daržinėje, o Jonis jau kalbėjosi su “anuo pasauliu” nieko nebesuvokdamas.

Nežinau, ką rypavo, ką šaukė, ką dejavo Jokasė tą naktį. Niekas nežino. Tik rado kelias žvakes išdegintas, šventųjų paveikslėlių pridėliota... o ant Jokasės kaklo – rožančius kartu su užgniaužta virve. Kybojo ji ant pušelės šalia namelio. Mažytė, lengva, vėjo plaikstoma pakaruoklė. Pasirėdžiusi buvo švariais drabu-

žiais, baltą skarutę apsirišusi, senais, bet gerai išlaikytais bateliais apsiavusi (prieškario mados – su dirželiais ir sagtelėmis). Matyt, per vestuves su tais pačiais šoko. Laidojo visas bažnytkaimis. Gražiai tyliai laidėjo. Su kunigu. Gailėjo žmonės. O tyloje tai šen tai ten girdėjosi šnabždesys: apsėstas... apsėstas...

Išvežė Jonį ligoninę. Išvežė atsipeikėjusį, nutilusį, nukarusiom rankom ir galva. Kai sėdo į mašiną, pakėlė žvilgsnį aukštyn į dangų, lyg pagalbos šaukdamas, pažvelgė į tą pušį, sudejavo garsiai ir susiėmęs rankomis galvą ištare pratisai, lyg dainą pradėdamas: “Ne-e-ži-i-nau... aš nieko-o ne-e-žinau...” Taip ir nuvažiavo rypuodamas.

Netrukus aplankiau. Ak, brangieji, to vargšo žmogaus figūroje, kai pamačiau sėdintį palatoje – toks siaubingas beviltiškumas, pritrėkšto, sumaugyto gyvenimo liekanos, jog norisi bėgti nuo jo neatsigrėžus... Bėgti, kad nepersekiotų tas vaizdas, kad nedrumsėtų ramybės.

Kai Jonis pakėlė blausias, niūrias tamsybės ir apsėdimo ugnimi degančias akis, paklau-

siau:

- Kodėl, Joni? Kodėl tu taip padarei? Kodėl taip kankinai savo motiną?

- Aš nežinau. Nenorėjau. Nežinau, - Jonis sugniaužė kumščius, nuleido galvą ir ėmė taip kūkčioti, kaip niekad nemačiau ir nematysiu raudant žmogaus. – Mylėjau mamą. Aš nekenčiu savęs! Aš noriu numirti. Nebenoriu gyventi... Nežinau, ką daryti. Nieko nežinau, Dieve... Dieve. Dieve... - kartojo, vos begalėdamas ištarti.

Atėjo sesutė. Suleido vaisčius. Ir gydosi Jonis. Rimsta. Ar ilgam? Ir kur eis? Pas ką eis? Kas laukia? Vargšas, vargšas... Nelaimėlis.

Ak, brangieji žmonės! Žiūrėdama į tokį gyvenimą be vilties, be atsako, be išėjimo, taip noriu vėl ir vėl tą patį kartoti: džiaukimės tuo, ką turime; džiaukimės, kad matome, gir-dime, vaikštome; džiaukimės mažais džiaugsmiais, ramybe, artimaisiais, vaikų, anūkų šypse-na, džiaukimės gera muzika, paveikslais, dangumi, saule...

Matyt, tikrai yra demonai, kurie kamuoja mus. Saugokimės. Neįsileiskime. Teateina pavasaris į širdis!



Paminklas Palkabalio miške (nuo Varėnos 11 km). Ten buvo Merkio būrio partizanų vadavietė, kurioje 1949 m. žuvo dešimt partizanų.

(Atkelta iš 6 psl.)

LIETUVOS JAUNIMO...

leido panaudoti pagal savo nuožiūrą. Pasitarę su istoriku Algiu Kašėta nutarėme Varėnos rajone tarp vidurinių mokyklų (pas mus tokių dešimt) vyriausiųjų klasių mokinių pradėti “Lietuvos laisvės kovų ir kančių istoriją” konkursą ir minėtus pinigus panaudoti mokinių rašiniai ir viktorina.

Mūsų nuostabai ir džiaugsmui jaunimas sujudo visame rajone. Jie pradėjo intensyviai lankyti buvusius partizanus, kalinius ir tremtinius (tokių rajone daugiau nei tūkstantis) užrašinėjo jų atsiminimus, pergyvenimus ir netekčių skausmą. Sužinojo ką tai reiškia bolševikinis teroras mūsų tautai.

Vis plačiau mezgėsi mūsų ryšiai su Kanados lietuviais, vis daugiau gavome aukų skiriamų konkursui, kol pagaliau 1999-iais metais konkursas tapo respublikiniu ir pradėjo trijų etapų veiklą. Pradžia vidurinėse mokyklose, toliau rajonuose ir baigiamasis Vilniuje. Pirmaisiais metais respublikinio konkurso nugalėtojus apdovanojo prezidentas Valdas Adamkus.

2000-iais m. mūsų konkursas dėl efektingesnės veiklos susijungė su giminingu konkursu – Lietuvos kariuomenės istorija ir gavo naują pavadinimą: “Lietuvos kovų už laisvę kariuomenės bei netekčių istorija”. Apie konkurso naudą Lietuvai reikėtų kalbėti atskirai, priminsiu tik tiek, kad pirmųjų konkursų dalyviai jau bakalaurai, siekiantys magistrų laipsnių. Jie netolimos ateities mūsų valstybės politikai ir valdytojai. Mūsų ryšiai nenutrūko ir jų veikla mūsų

rajone ženkliai ypač rinkimų į Seimą metu. Jie įtakoja dešiniųjų atstovų pergalę. Konkurso pradininkas Algis Kasėta ir šiais metais jau trečiai kadencijai mūsų rajone vienmandatinis kandidatas išrinktas į Seimą (konkurentai buvo net 5).

Šiais mokslo metais Varėnoje įvyks 10-asis jubiliejinis konkursas, tikslią datą pranešime iš anksto ir tikimės, kad į nuostabią jaunimo šventę atvyks ir pagrindiniai rėmėjai Kanados lietuviai.

LPKTS Varėnos skyriaus taryba mane įpareigojo nuoširdžiai padėkoti visiems, kurie savo aukomis prisidėjo prie patriotinio jaunimo auklėjimo. Per dešimt metų mokinių skatinimui išdalinta per 18 tūkstančių litų. Pirmiausiai nuoširdžiai dėkojame Liudai Stungevičienei-Laugalytei, Hamiltono m. lietuviškų radijo laidų “Gintariniai aidai” vedėjai, kuri buvo ir tebėra pagrindinė tarpininkė ir rėmėja tarp Kanados lietuvių ir Varėnos rajono LPKTS skyriaus tarybos. Čia gyveno jos brolis Edvardas vienas iš konkurso pradininkų, visą gyvenimą paaukojęs už Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę (mirė 1999 m.).

Toliau nuoširdžiai dėkojame šiems aukotojams: L.J. Stungevičiams, E. Kronienei, A. Mikalauskienei, H. Kšivickienei, J.P. Girniams, J.Z. Rickams, A.L. Ulbinams, B.

LIETUVA KLAUSIA, AR TIKRAI BUS ATIDENGTA MASKVOJE PAMINKLAS STALINUI

Maskva, sausio 19 d. (DELFI). Lietuvos ambasadorius Rusijoje Rimantas Šidlauskas trečiadienį paprašė Rusijos Užsienio reikalų ministerijos oficialaus paaiškinimo, ar iš tiesų gegužės 9-ąją Maskvoje planuojama atidengti paminklą Josif Stalin. BNS žiniomis, tokį oficialų žingsnį paskatino žiniasklaidos pranešimai apie tai, kad Maskvoje, pažymint pergalės prieš nacių Vokietiją Antrajame pasauliniame kare 60-ąsias metines, planuojama

Saulėnui, A. Giedriui, L.E. Kevams, R. Pakalniškienei, B. Vidugiriui, D.P. Juškevičiams, L. Stukienei, E. Ramanauskienei, A.A. Liaukams, A. Mačiulaitienei, E.V. Bilevičiams, D. Gutauskienei, P. Lukavičiams, V. Keziui, M.L. Paškams, A. Repčytei, J. Pyragui, E.R. Jasinskams, jauniems Stungevičių šeimos aukotojams, O. J. Petrūnams, JAV lietuviui S. Sulai, F. Šopienei, M. Vaitonienei, K. Mileriui, Kanados lietuvių fondo valdybai, Hamintono senjorų klubui, Aušros vartų parapijos 50-čio proga aukojusiems parapijiečiams ir klebonui J. Liaubai, G. Krikštolaitienei, R. Chomskytei, Antanaitienei, E. Bajoraitienei, J.B. Staniams, D. Švažienei, Matulizei, R. Fronczak, S. Kalvaitienei, A.J. Gedriams, Blekaičiams, J.E. Bubniams, A. Prunskienei, A. Adomauskienei, S. Rakštienai, J. Astui, Z. Čičkauskui, Kanopai, Kažemeckams, A. Cibui, P.V. Šidlauskam, K. G. Žukauskam, V.S. Aleksams, N. Falls, S. Ulbinui, L. Geles, S. V. Gudaičiams, B. Jokubonienei, K. Grigienei, Caldon, V.P. Dambrauskam, E.J. Dambrauskam, V. Beach.

Nuolankiai atsiprašome jeigu ko nepamirėjome. Visiems aukotojams tariame nuoširdų ačiū, linkime geros sveikatos, sėkmės ir Dievo palaimos. Kartu su Jumis mes pajudiname Lietuvos jaunimą, mūsų tėvynės gerovei ir pelnytai džiaugsimės švęsdami dešimties metų jubiliejų, kuris numatomas 2005 m. kovo 18 d. Varėnos rajono savivaldybės aktų salėje.

Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių, Varėnos skyriaus tarybos pirmininkas

Vytautas Kaziulionis

pastatyti paminklą 1945 metų vasario 4-11 dienomis Krymo pusiasalyje, Jaltos kurorte vykusios konferencijos dalyviams.

Artėjant hitlerinio 3-ojo reicho pralaimėjimui, SSRS diktatorius Josif Stalin, Didžiosios Britanijos premjeras Winston Churchill ir JAV prezidentas Franklin Delano Roosevelt nustatė pokario Europos sąrangą. Baltijos šalims Jaltos konferencija lėmė 1939 metų Molotovo-Ribbentropo pakto pasekmių įteisinimą ir dar pusę amžiaus trukusią sovietinę okupaciją.

Žinių apie ketinimus statyti paminklą sovietiniam diktatoriui ir tuometiniams JAV ir Didžiosios Britanijos vadovams tikrumą Rusijos radijo stočiai "Echo Moskv" patvirtino Maskvai atstovaujantis Federacijos Tarybos narys Oleg Tolkačev.

Rusijos interneto naujienų portalo "gazeta.ru" tvirtinimu, diktatoriaus J.Stalino atminimą nuspręsta įamžinti ir Belgorodo srityje. Kaip nusprendė srities vadovybė, paminklas Sovietų Sąjungos vadui bus pastatytas iki gegužės 9-osios.

Portalo teigimu, Jaltos konferencijos 60-mečiui paminklą J.Stalin, W.Churchill

ir F.D.Roosevelt pastatyti ir Ukrainoje, Kryme.

Rusijos prezidentas Vladimir Putin į metinėms skirtą aukščiausiojo lygio susitikimą Maskvoje gegužės 9-ąją, kuri pagal sovietinį protį laikoma Pergalės diena, pernai pakvietė visų NATO, Europos Sąjungos šalių ir kandidačių, buvusių sovietinių valstybių ir didžiausių Azijos šalių vadovus bei tarptautinių organizacijų atstovus.

Latvijos prezidentė Vaira Vykė-Freiberga jau paskelbė priimanti Rusijos prezidento V.Putino kvietimą gegužės 9-ąją atvykti į Maskvą švęsti pergalės prieš nacių Vokietiją 60-ųjų metinių.

Bet Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus pareiškė gerbiantis V.Vykės-Freibergos apsisprendimą, tačiau pats neskubėsiąs apsispręsti, ar priims Rusijos vadovo kvietimą. Panašią poziciją pareiškė ir Estijos prezidentas Arnold Ruutelis.

Baltijos valstybių vadovų apsisprendimą dėl V.Putino kvietimo komplikuoja tai, kad SSRS pergalė prieš nacių Vokietiją 1945-aisiais tapo naujos, pusę amžiaus trukusios Lietuvos, Latvijos ir Estijos sovietinės okupacijos pradžia.

Gera dovana

Vasario 16-osios ar Kovo 11-osios progomis Jums, Jūsų vaikams ir vaikaičiams, bei visiems, neabejingiems Lietuvos istorijai ir kovai už nepriklausomybę.

Filmas “Vienui vieni”



Užsisakyti filmą (DVD formate) skambinkite Amerikos lietuvių televizijai Tel. 708-839-9022 arba 708-785-8080.

DVD turinys:

- 1. Filmas “Vienui vieni” (trukmė 1:30). Režisierius Jonas Vaitkus.
- 2. S. Bartkaus dokumentinė laida “Požiūris” (legendinio partizano Juozo Lukšos-Daumanto istorija) (trukmė 0:23)
- 3. Filmo prodiuserio Vytauto Vilimo tekstas (angl. kalba)

Filmas lietuvių kalba su anglškais subtitrais. Garsas – DOLBY DIGITAL

Šis filmas – puiki vaizdinė priemonė istorijos pamokoms apie lietuvių pasipriešinimą sovietų okupacijai, paremta tikrais istoriniais faktais ir liudininkų pasakojimais, ir puiki dovana kiekvienam, kuriam brangi ir įdomi Lietuva bei jos istorija. Istorija apie išdidžius ir narsius žmones, kurie brangino savo tėvynę ir nenulenkė galvos prieš sovietų okupantus.

PRENUMERUOKITE DIRVA

METAMS - \$55,

PUSEI METŲ - \$40,

PIRMA KLAUSE - \$78,

ORO PAŠTU Į UŽSIENĮ

METAMS - \$130.00



VASARIO 6 d. 11:30 v. ryto Šv. Jurgio parapijos blynų priešpiečiai, parapijos salėje.

VASARIO 12 d., šeštadienį, 6:30 v.v. - Nepriklausomybės šventės minėjimas Dievo Motinos parapijos viršutinėje salėje. Prelegentė Vaiva Vėbraitė, JAV Lietuvių Bendruomenės pirminkė. Meninė programa – Skaidra Jančaitė, solistė iš Lietuvos, “Žiedeliai” – tautinių šokių grupė – vadovė Aušrinė Širvinskienė. Po koncerto – vakarienė ir šokiai. *Minėjimą rengia JAVLB Clevelando skyriaus valdyba ir ALT'o Clevelando skyrius.*

BALANDŽIO 3 d. 11:30 v.r. Atvelykio stalas Šv. Jurgio parapijos salėje.

GEGUŽĖS 8 d. 11:30 v.r. Motinos dienos priešpiečiai Šv. Jurgio parapijos salėje.

GEGUŽĖS 30 d. 8:30 v.r. Prisiminimo dienos (Memorial Day) apeigos, Mišios ir pusryčiai. Rengia katalikų karo veteranų 613-asis postas Šv. Jurgio parapijoje.

BIRŽELIO 19 d. 11:30 Tėvų dienos priešpiečiai Šv. Jurgio parapijos salėje.

RUGPJŪČIO 14 d., sekmadienį 12 val. Lietuvių klubo tradicinis pokylis Amerikos italų vietovėje, 29717 Euclid Ave, Wickliffe, OH.

RUGSĖJO 11 d. 11:30 v. ryto Šv. Jurgio parapijos gegužinė parapijos sodyboje.

LAPKRIČIO 13 d. nuo 11:30 iki 3:30 v.p.p. Šv. Jurgio parapijos Rudens šventė.

PRANEŠAME

giminėms, draugams ir pažįstamiems, kad sausio 9-tą dieną iškeliavo Amžinybėn

LIUDVIKA VITKAUSKAITĖ - APANIENĖ.

Likome nuliudę – vyras VINCAS,
sūnūs ARŪNAS ir VIDAS BRIZGIAI
su šeimomis.

A.† A. LIUDVIKAI APANIENEI

mirus, skaudžioje netektyje užjaučiame vyrą VINČĄ, sūnus ARŪNĄ ir VIDĄ su šeimomis, seseris MARYTĘ NEVERAUSKIENĘ ir dr. ELENĄ ČEICIENĘ.

*Jonas Balbatas
Regina Čiuberkienė
Aniceta Giedraitienė
Jonas Gudėnas
Aleksas Petrauskas
Aldona Raulinaitienė
Aldona Stempužienė
Eufemija Steponienė*

LIETUVIŲ RADIOJO PROGRAMA girdima pirmadieniais
9:00-9:30 val. vak. iš WPAT stoties 930 AM banga.

Dėl pranešimų ir skelbimų kreiptis dr. Giedrė Kumpikas, 82-32 Bell Blvd., Hollis Hills, NY 11427. Tel. (718) 776-1687. Fax: (718) 479-8923. E-mail: amberwings@mac.com

Labai laukiam

NAUJŲ DIRVOS SKAITYTOJŲ

Visi išeivijos lietuviškieji laikraščiai susirūpinę, kad metai iš metų prenumeratorių skaičius mažėja. Vyresnieji pamažu išmiršta, akių ir kitų sunkių ligų kankinami nebegali skaityti, o jaunieji, kad ir labai raginami, nuo lietuviško laikraščio tolsta.

Sunkiau ir sunkiau su naujų, pajėgių bendradarbių telkimu. Sunkiau ir su redaktorinio darbo mokačių suradimu.

Lietuviškieji laikraščiai vien iš prenumeratos mokesčių išsiversti negali. Skelbimų, kurie išlaiko šio krašto angliškuosius laikraščius, tautybių leidiniai mažiau begauna. Dirvai tik nuolatinių skaitytojų siunčiamos aukos padeda galą su galu sudurti ir laukti kas bus kitais metais.

Vilties Draugijos valdyba – Dirvos leidėjai visas tas bėdas apsvarsčiusi nutarė, nuo dabar iki 2005 m. gegužės 1 d. praveisti naujų skaitytojų telkimo vajų.

Nauji skaitytojai, kurie patys užsisakys ar artimieji jiems užsakys, už Dirvą metams (JAV ir Kanadoj) moka tik 40.00 dol.

Mieli, ilgamečiai Dirvos skaitytojai, rėmėjai ir lietuviškos spaudos mylėtojai, talkinkite mums. Užprenumeruokite Dirvą savo artimiesiems ne tik čia, Amerikoje, bet ir Lietuvoje ar kur kitur gyvenantiems oro paštu 115.00 dol.

Jei žinote asmenų, Jūsų kaimynystėje ar ir toliau gyvenančių, (JAV ar Kanadoje) kurie Dirvos neskaito, atsiųskite jų adresus. Mes jiems pabandysime Dirvą kurį laiką siųsti nemokamai, kad jie pilnai su laikraščiu susipažintų ir jį pamėgtų.

Taip, bendromis jėgomis, per ilgesnį laiką, gal sutelksime kelis šimtus naujų Dirvos skaitytojų ir tuo žymiai palengvinsime Dirvos tolimesnį leidimą. Padėkite mums tą Dirvos stiprinimą atlikti be dejavimų ir verkimo, o su geros pagalbos draugiška talka.

Čia, šio pranešimo pabaigoje, spausdiname atkarpą, kurią lengva iškirti, užpildyti ir mums atsiųsti.

Dirvos leidėjai

Pavardė ir vardas _____

Nr. ir gatvė _____

Miestas _____ Valstybė _____ Zip _____

Tel. numeris _____

Jei siūlote Dirvą siųsti susipažinimui, įrašykite siūlomojo adresą:

Pavardė ir vardas _____

Nr. ir gatvė _____

Miestas _____ Valstybė _____ Zip _____

IDOMU

KAVA MAŽINA KEPENŲ VĖŽIO PAVOJŲ

Keli puodeliai kavos per dieną gali gerokai sumažinti kepenų vėžio pavojų, teigia grupė japonų mokslininkų, remdamiesi savo tyrimų rezultatais. Jie daugiau kaip dešimt metų stebėjo per 60 tūkstančių žmonių.

Mokslininkai nuo 1984 iki 1997 metų stebėjo 61 tūkst. įvairių profesijų ir įpročių žmonių, vyresnių kaip 40 metų. Pakankamai greitai buvo nustatyta, kad kepenų vėžiu

dažniau susirgdavo tie eksperimento dalyviai, kurie apskritai negėrė kavos. Laikydami susirgimo šioje grupėje tikimybę "vienetu", specialistai apskaičiavo, kad kepenų vėžio pavojus tiems, kurie išgeria daugiau kaip du puodelius kavos per dieną, sudaro 0,58. Kategorijoje "mažiau kaip vienas puodelis per dieną" tikimybė siekė 0,78.

ELTA

HOUSE FOR SALE

**E. 55 & St. CLAIR
AREA**

Updated 3 bedroom,
newly painted and
carpeted, generous
room sizes throughout.
Newer roof, siding and
storm windows.

\$70,000

Call 216-469-8479.



DIRVAI AUKOJO

G.Lazdinis, Euclid, OH 150
C.Satkas, Kirtland, OH 100
A.Sutkus, Beverly S., IN 100
K.Paškonis, Eastlake, OH 50
A.Pautienis, Richmond H., OH 45
G.Siliūnas, Flushing, NY 45
V.Viskanta, Rancho P., CA ... 45
A.Pažiūrienė, Oak Park, CA . 25
D.Sulmar, Springfld, PA 20
P.Ambraziejus, Falmouth, MA .10
S.Ignatavičius, Cleveland, OH .10
V.Melinis, Brick, NJ 10
R.Valaitis, Brecksville, OH .. 10
J.Zubavičius, Sunny Hills, FL 10
V.Armalis, Baltimore, MD ... 10
B.Mikalauskas, St. Pete., FL .. 5
J.Raibys, Oak Park, CA 5

*Visiems aukotojams
nuoširdžiai dėkojame*



(Atkelta iš 9 psl.)

INVESTICIJA Į...

velionio veiklos tęstinumą. Pasak jos, Vytautui Gedgaudui žurnalistika buvo ne darbas pragyvenimui, o pilietinių idėjų realizavimo bei sklaidos erdvė.

Paskatintųjų studentų vardu kalbėjęs T. Vaisieta, pareiškęs, jog, jaučiamės pagerbti ir bandysime įgyvendinti V. Gedgaudo išpažintas vertybes", pasidžiaugė, kad su bendrakurse papildė 14 pirmtakų būrelį (pirmaisiais šios premijos nominantais 2000 metais yra tapę Vaida Bielskytė ir Linas Kmieliauskas), kurio nariai yra ypatingi, nes iš bendramžlių išsiskiria tuo, jog yra šiltesni ir socialiai atsakingesni bei stipriausiai jaučiantys žurnalisto misiją. Čia reikėtų priminti, jog iki 11 klasės domėjęsis astrofizika, jis 2001 metais atstovavo Lietuvą Berгене (Norvegija), kur Europos Sąjungos jaunųjų mokslininkų konkurse buvo paskatintas kelione į Kanarų salų observatoriją. Būdamas abiturientu susidomėjo politine filosofija ir pasirinko studijoms universaliausią jo manymu, žurnalistikos studijų programą. Akademiskai motyvuotas studentas per keturis iš penkių semestrų išliekantis, kaip geriausias, dešimtukais, besimokantis instituto studentas, pastaruoju metu koncentravosi politinėje žurnalistikoje – savaite stažavosi Briuselyje Europos Komisijos organizuojamame seminare apie rizikos komunikaciją t.y. sėmėsi įgūdžių ir patirties, kaip turi bendrauti ir bendradarbiauti skirtingos visuomenės publikos: piliečiai, valdžia ir žiniasklaida.

Angelina Liaudanskienė



Jaunasis tenisininkas Ričardas Berankis grįžo iš JAV į Lietuvą su sidabro taure, skirta geriausia pasaulio keturiolikmečiui. Šalia jo treneris Remigijus Balžekas. **ELTA**

SPORTO ŽINIOS

ŠALFASS-gos 2005 METŲ VEIKLA

JAUNUČIŲ KREPŠINIO PIRMENYBĖS

2005 metų Š. Amerikos lietuvių jaunučių krepšinio pirmenybės įvyks 2005 m. balandžio 23-24 dienomis, Čikagoje, IL. Vykdo – Čikagos ASK Lithuanica.

Varžybas numatoma vykdyti šiose berniukų ir mergaičių klasėse: B (1989-90 m. gimimo), C (1991-92 m.), D (1993-94 m.), E (1995-96 m.) ir F “molekulių” (1997 m. gim. ir jaunesnių). F (Molekulių) ir, gal būt, E klasėse komandos bus mišrios (Co-Ed).

Dalyvauti kviečiami visi ŠALFASS-gos klubai ir kitoki lietuviški sporto vienetai, atlikę 2005 registraciją ŠALFASS-je. Komandų skaičius neapribotas visose klasėse. Principiniai, jaunesnių klasių žaidėjams yra leidžiama kartu žaisti ir vyresnėse klasėse, kiek laiko ir vietos aplinkybės leidžia. Mergaitėms leidžiama žaisti berniukų komandose, tačiau neatvirkščiai.

Preliminarinė komandų registracija privalo būti atlikta iki 2005

m. vasario 19 d. imtinai, pas pirmenybių vadovą, dr. Donatą Siliūną, 5116 Illinois Ave., Lisle, IL 60532-2014, USA. Tel: 630-852-3204; Fax: 630-852-4026; E-mail: dsiliunas@aol.com Website:

www.lituanica.org. Po preliminarinės registracijos bus paskelbtas galutinis varžybų formatas, mokesčiai, galutinės registracijos data ir kitos detalės.

Pilnesnę informaciją gauna ŠALFASS-gos klubai. Viešbučių ir kitas ūkiškas informacijas pateiks rengėjai. Visais varžybų reikalais kreipkitės į dr. D. Siliūną.

VYRŲ SENJORŲ KREPŠINIO PIRMENYBĖS

2005 m. ŠALFASS-gos vyrų senjorų krepšinio pirmenybės įvyks 2005 m. kovo 19 ir 20 dienomis, Clevelande, OH. Vykdo –

Clevelando LSK Žaibas. Senjorų klasei priklauso 35 metų ir vyresni vyrai pagal 2005 m. gruodžio 31 d. Kitaip tariant, gimusieji 1970 m. ir vyresni.

Galutinė komandų ir žaidėjų registracija su mokesčiais privalo būti atlikta iki 2005 m. vasario 28 d. imtinai, šiuo adresu: Vidas Tatarūnas, 8697 Harvest Home Dr., Mentor, OH 44060-1967, USA Tel: 440-209-0440; Fax: 216-481-6064; E-mail:

tatarunas@ameritech.net.

Web site: www.zaibas.org.

Smulkesnę informaciją gauna krepšinį kultivuojantieji klubai. Nauji vienetai, kreipkitės į Vidą Tatarūną. Dalyvauti kviečiami visi ŠALFASS-gos klubai ir kitoki lietuviški vienetai, atlikę 2005 registraciją ŠALFASS-je.

Po galutinės dalyvių registracijos bus paskelbta tolimesnės detalės.

SLIDINĖJIMO PIRMENYBĖS

2005 m. Š. Amerikos lietuvių kalnų slidinėjimo pirmenybės įvyks 2005 m. kovo 15 d., antradienį, Vail, Colorado, USA slidinėjimo kurorte, prisiderinant prie Amerikos lietuvių gydytojų sąjungos metinės iškylos, kuri vyks kovo 12-19 dienomis. Varžybų pradžia 10:00 v.r.

Programoje – modifikuotas didysis slalomas įvairiose klasėse pagal amžių.

Tentatyvi klasifikacija: vyrams 16 metų ir jaunesniems, 17-34 m., 35-49 m., 50-64 m. ir 65 m. ir vyresniems. Moterims – 16 m. ir jaunesnėms, 17-34 m. ir 35 m. ir vyresnėms. Dalyvio amžius varžybų dieną nustato jo klasę. Galutinė klasifikacija bus nustatyta po išankstinės regis-

tracijos.

Po 2 nusileidimus bus vykdoma kiekvienoje klasėje. Tik greitesnio nusileidimo laikas nusprendžia užimtą vietą atskirose klasėse, tačiau absoliučią vyrų ir moterų laimėtojų nustatymui imama abiejų nusileidimų laikų suma, nepaisant amžiaus ir klasės.

Dalyvauti kviečiami visi lietuvių kilmės slidinėtojai. Priklausomybė ŠALFASS-gai privaloma.

Išankstinė registracija atliekama iki 2005 m. vasario 19 d. imtinai, pas varžybų organizatorę Gailutę Ošlapaitę šiuo adresu: Gaile Oslapas, c/o Gandras Travel, P.O. Box 8247, Green Valley Lake, CA 92341, USA. Tel: 310-880-2952; E-mail:

gailute@msn.com

Dalyvių registracija bus priimama ir varžybų dieną, vietoje, tačiau varžybų formatas bus nuspręsta pagal išankstinės registracijos duomenis.

Starto mokestis bus nu-

statytas ir sumokamas vietoje, atsižvelgiant į dalyvių skaičių.

Visais varžybų reikalais – transportacijos, viešbučių, parengimų etc., kreipkitės į Gailutę Ošlapaitę. Varžybų techniškas vadovas: Dr. Jonas Prunskis, ŠALFASS slidinėjimo komiteto vadovas, 22 Spring Lane, Barrington, IL 60010, USA. Tel: 847-854-2299; Faksas: 847-854-1050; E-mail: jvp@illinoispa.in.com. Jie duoda informaciją techniškais varžybų reikalais.

Papildomi ryšiai: Vytenis Čiurlionis, tel. 216-481-1525, E-mail: vcurlionis@msn.com ir Rimas Kuliavas, tel. 416-766-2996, E-mail:

rimas@kuliavas.com

Išsamesnę informaciją gauna ŠALFASS sporto klubai ir paskutinių 3-jų metų dalyviai. Labai svarbu atlikti išankstinę registraciją kuo anksčiau, norint sumažinti išlaidas ir turėti didesnį apsisistojimo vietų pasirinkimą. Skubėkite!

ŠALFASS CENTRO VALDYBA

Jeigu planuojate pirkti arba parduoti namą, prieš priimdami galutinį sprendimą apsilankykite šiose interneto svetainėse, arba paskambinkit

LINUI MULIOLIUI - 216-387-3204

linas@fixlerrealty.com



www.ClevelandHousingMarket.com
www.LyndhurstOhioHomes.com
www.Euclid-Homes.com
www.Richmond-Heights-Homes.com
www.MayfieldHomes.net
www.Pepper-Pike-Homes.com
www.SouthEuclidHomes.com
www.Beachwood-Ohio-Homes.com
www.FixlerRealty.com

Fixler Realty Group, Inc.
Linas Muliolis - Mob. Tel. - 216-387-3204

P.S. TIRE Inc.

Complete Front End Service



481-5397



New and used Tires, Brakes, Shocks, Struts, Mufflers, lube oil and Filter
 • Buy any 4 tires and receive a P.S. Tire hat!

OPEN

Mon.-Fri.: 8 am to 6 pm
 Sat.: 8 am to 4 pm

866 E. 200 th St.
 Cleveland, Oh. 44119

Paul Stefanac

TAUPA

LITHUANIAN CREDIT UNION

SAVI PAS SAVUS KVIEČIAME VISUS Į TAUPĄ

Telefonas (216) 481-6677; El. paštas TAUPA@AOL.COM
 767 EAST 185th Street CLEVELAND, OHIO 44119

DARBO VALANDOS :

Antradienį, trečiadienį ir ketvirtadienį 9:00 v.r. - 4:00 p.p.
 Penktadienį 9:00 v.r. - 6:00 p.p.
 Šeštadienį 9:00 v.r. - 12:00 p.p.
 Sekmadienį 11:00 v.r. - 12:00 p.p.

KIEKVIENA TAUPOMOJI SĄSKAITA IKI \$100,000 YRA APDRAUSTA (NCUA)

JAKUBS AND SON

Laidojimo Įstaiga



William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Kenneth Schmidt
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119
 36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, Ohio 44095
 Telefonas: (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama, teikianti jaukią atmosferą ilūdesio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.